

AKTUALNO ↙

Slovenska vojska na vaji Preskok

INTERVJU ↙

Obrambni minister
mag. Valentin Hajdinjak

Marko Pišlar

PRESKOK NA VIŠJO RAVEN

Varnostno okolje, v katerem deluje Slovenska vojska, se nenehno spreminja. Od njenih pripadnic in pripadnikov se pričakuje visoka raven usposobljenosti, prilagodljivosti in pripravljenosti za delovanje v različnih razmerah. Slovenska vojska izvaja neprekinjen proces usposabljanj, vaj, preverjanj in pridobivanja izkušenj, v katerem se znanje posameznika povezuje z delovanjem enote.

Na vojaških usposabljanjih in vajah se preverjajo postopki, sodelovanje, sposobnost komunikacije, opremljenost in zmožnost odzivanja na nepredvidene razmere. Hkrati so vaje priložnost za prepoznavanje pomanjkljivosti. Prav zato uspešnost vaje ni samo v tem, ali je bila naloga izvedena, temveč predvsem, kaj smo se iz nje naučili. Posebno mesto v Slovenski vojski ima niz vojaških vaj Preskok, ki poteka vsaki dve leti in ima osrednje mesto med vajami Slovenske vojske. Preskok pomeni napredek, prehod na višjo raven usposobljenosti in pripravljenosti. Vadbene aktivnosti so namenjene izpopolnjevanju usposobljenosti, preverjanju dosežene ravni pripravljenosti ter krepitvi sposobnosti za delovanje v najzahtevnejših razmerah doma in v mednarodnem okolju. Nobena vaja ni cilj sama po sebi. Njen pravi učinek se pokaže po koncu, ko analiziramo izvedene aktivnosti, ovrednotimo odločitve in pridobljene izkušnje ter jih prenesemo v prihodnja usposabljanja. Prav iz tega nastaja vojska, ki se zna učiti, prilagajati in izboljševati.

foto Bruno Toič

4

ŽELIM BITI MINISTER ZA OBRAMBO MERLJIVIH REZULTATOV

Pogovor z
ministrom za obrambo
mag. Valentinom Hajdinjakom

14

IZVIDNIKI PRIPRAVLJENI ZA BOJNO SKUPINO EU

Mariborski kleščmani
uspešno opravili preverjanje

31

NOVI PRISTAN PRISTANIŠKIH GASILCEV

V Luki Koper odprli
sodoben gasilski objekt

10

KREPITEV SREDNJEEVROPSKEGA OBRAMBNEGA SODELOVANJA

V Sloveniji srečanje
obrambnih ministrov CEDC

17

SLOVENSKA VOJSKA NA VAJI PRESKOK

Preizkusili delovanje
Kopenskega odreda
za specialno delovanje

42

ZGODOVIKEND V ZNAMENJU DVAJSETLETNICE PARKA

V Pivki zbor ljubiteljev
vojaške zgodovine in tehnike

13

SLOVENSKI DOMOVI POTREBUJEJO GLASNE STRAŽARJE

Oktober je mesec
požarne varnosti

20

ZDRAVSTVENI ŠČIT POKAZAL USPOSOBLJENOST VOJAŠKEGA ZDRAVSTVA

Vojaška zdravstvena enota
na letošnji največji vaji

Pogovor z ministrom za obrambo

mag. VALENTINOM HAJDINJAKOM

ŽELIM BITI MINISTER ZA OBRAMBO MERLJIVIH REZULTATOV

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Junijsko vodenje Ministrstva za obrambo prevzel mag. Valentin Hajdinjak, ki obrambni resor sicer dobro pozna že od prej, saj se je leta 2012 ministrstvu prvič pridružil kot vodja kabineta takratnega obrambnega ministra. Zdaj je prvi človek obrambnega sistema z bistveno večjo odgovornostjo. V pogovoru za Revijo Slovenska vojska je spregovoril o prvih občutkih, usmeritvah za prihodnje delovanje obrambnega resorja in o najpomembnejših izzivih, ki ga čakajo na tej odgovorni funkciji.

KAJ VAM POZNAVANJE SISTEMA OD ZNOTRAJ POMENI PRI VODENJU RESORJA IN S KAKŠNIMI PRIČAKOVANJI STE SE VRNILI V OBRAMBNI RESOR?

Poznavanje sistema od znotraj je zagotovo prednost. Ob prihodu sem vedel, kako ministrstvo, Slovenska vojska in sistem zaščite in reševanja delujejo, kaj deluje dobro in kje so izzivi, ki se vlečejo že več let. V preteklosti sem imel priložnost obrambni sistem spoznati z različnih zornih kotov – od vodenja kabineta ministra in dela v Obveščevalno varnostni službi ter Direktoratu za logistiko do neposrednega spremljanja dela pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske v mednarodnih operacijah in na misijah. Vmes sem več kot desetletje deloval v gospodarstvu, kjer sem pridobil drugačne vodstvene in upravljaljske izkušnje. Mislim, da je prav kombinacija obojega zelo koristna. Na ministrstvo sem se vrnil z velikim občutkom odgovornosti. Živimo v času, ko mir in varnost nista več samoumevna. Varnostno okolje se hitro spreminja in obrambni sistem mora temu slediti. Potrebujemo sodobno, profesionalno, učinkovito in ustrezno podprto Slovensko vojsko ter močan in samostojen sistem zaščite in reševanja. Predvsem pa želim, da se premaknemo od priprave dobrih dokumentov k njihovem doslednemu izvajanju. V Sloveniji znamo napisati dobre strategije in razvojne načrte, pogosto pa se nam zatakne pri njihovi izvedbi. Ne želim, da se uspešnost mojega mandata meri po številu sprejetih dokumentov, temveč po tem, kaj se je v obrambnem sistemu zares spremenilo. Želim biti minister merljivih rezultatov.

POLETNI MESECI SO OBIČAJNO ČAS ZASLUŽENEGA ODDIHA, VENDAR NE ZA VAS. ŽE V PRVIH TEDNIH MANDATA STE VELIKO ČASA NAMENILI OBISKOM POVELJSTEV, ENOT IN DRUGIH DELOV OBRAMBNEGA SISTEMA. KAJ STE ŽELELI PREVERITI NA TERENU IN KAJ STE IZ POGOVOROV Z LJUDMI IZVEDELI?

Ko prevzameš odgovornost za tako velik in kompleksen sistem, ga ne moreš voditi samo iz pisarne ministrstva na Vojkovi. Želel sem neposredno

videti, v kakšnih razmerah delajo naši zaposleni, kakšna je popolnjenost enot, kakšno opremo imajo na voljo, kakšna je infrastruktura in predvsem, kaj sami vidijo kot največje ovire pri svojem delu. Hotel sem slišati tudi stvari, ki jih v poročilih in preglednicah ne vidiš. Takšni pogovori so zame zelo dragoceni. Ljudje na terenu zelo dobro vedo, kaj deluje in kaj ne. Potrdilo se je tudi moje prepričanje, da so največji kapital obrambnega sistema ljudje. Na obiskih sem srečal ljudi, ki dobro poznajo svoje delo, imajo veliko znanja in izkušenj ter vedo, kaj sistem potrebuje. Njihove izkušnje in znanje so velika vrednost za Slovensko vojsko in celoten obrambni sistem. Zato smo v usmeritvah za delovanje Ministrstva za obrambo na področju obrambe v obdobju 2026–2030, ki sem jih podpisal na začetku septembra, kadre postavili med ključne prioritete: pridobivanje novih ljudi v stalno in rezervno sestavo Slovenske vojske, njihov razvoj in predvsem zadrževanje v sistemu, krepitev voditeljstva ter izboljševanje kariernih možnosti. Hkrati moramo tistim, ki so že del sistema, omogočiti strokovni razvoj ter njihove izkušnje in znanje bolje prepoznati in uporabiti. Terenski obiski so pomembni še zaradi nečesa – zaposleni morajo vedeti, da vodstvo njihove težave pozna in jih je pripravljeno reševati. Obenem od vseh v sistemu pričakujem odgovornost in rezultate, enako pa morajo to pričakovati tudi od mene in celotnega vodstva ministrstva.

❓ KO SMO RAVNO PRI REZULTATIH, KATERE PREMIKE DOSLEJ BI IZPOSTAVILI KOT NAJPOMEMBNEJŠE IN KJE ŽELITE, DA BODO REZULTATI VAŠEGA DELA DO KONCA MANDATA NAJVIDNEJŠI?

Prvi pomemben korak je bil jasno določiti prioritete. Obrambni sistem je tako velik, da ne morejo biti vse naloge prednostne. V usmeritvah ministrstva na področju obrambe za obdobje 2026–2030 smo jasno določili, kam želimo priti in kdo je odgovoren za izvedbo. Zahteval sem tudi akcijske načrte in merljive kazalnike, izvajanje pa bomo redno preverjali. V ospredju je bojna pripravljenost Slovenske vojske. Zgraditi moramo ključne zmogljivosti, predvsem srednjo bataljonsko bojno skupino in izvidniški bataljon, ter zagotoviti dovolj kadrov za njihovo delovanje. Pospešiti moramo tehnološko in digitalno preobrazbo, okrepiti kibernetsko in civilno obrambo ter vlagati v zaščito in reševanje. Do konca mandata želim, da so premiki konkretni in vidni: več pripadnikov v stalni in rezervni sestavi, boljša popolnjenost ključnih enot, napredek pri vzpostavljanju ključnih vojaških zmogljivosti ter boljši pogoji za delo in razvoj pripadnic in pripadnikov. Uspešnosti namreč ne želim meriti po številu sprejetih dokumentov, temveč po tem, ali imamo bolje popolnjene in usposobljene enote, sodobnejšo opremo ter učinkovitejši in odpornejši obrambni sistem. Rezultati morajo biti merljivi in vidni.

❓ VARNOSTNO OKOLJE V SVETU IN TUDI V SLOVENIJI SE JE V ZADNJEM OBDOBJU BISTVENO SPREMEMILO. VOJNA V UKRAJINI, KONFLIKTI NA BLIŽNJEM VZHODU IN ŠTEVILNE DRUGE VARNOSTNE GROŽNJE ZAHTEVAJO USTREZEN ODZIV IN NADALJNJO KREPITEV OBRAMBNEGA SISTEMA. KAJ DANES ZA SLOVENIJO POMENI VAREN IN ODPOREN SISTEM?

Predvsem se moramo zavedati, da mir ni samoumeven. Vojna v Ukrajini, razmere na Bližnjem vzhodu, geopolitična tekmovanja, hibridne in kibernetske grožnje ter izjemno hiter tehnološki razvoj so bistveno spremenili okolje, v katerem živimo. To za Slovenijo ne pomeni, da moramo živeti v strahu. Pomeni pa, da moramo biti pripravljeni. Moč države se ne meri samo po tem, kako se odzove, ko nastopi kriza, temveč

tudi po tem, koliko je nanjo pripravljena. Za Slovenijo varen in odporen sistem zato pomeni veliko več kot samo dobro opremljeno vojsko. Potrebujemo vojaško organizacijo, ki je sposobna, pripravljena, odzivna in vzdržljiva, hkrati pa mora biti odporna celotna država. To pomeni delujočo kritično infrastrukturo, civilno obrambo, učinkovito krizno upravljanje, kibernetsko varnost in prebivalstvo, ki razume varnostna tveganja in se zna nanje odzvati. Ker smo majhna država, je naša varnost neločljivo povezana tudi s kolektivno obrambo. Članstvo v Natu in Evropski uniji razumem kot strateško nujnost. Toda članstvo ni enosmerna ulica. Če pričakujemo pomoč zaveznikov, moramo tudi sami prispevati svoj ustrezen delež ter biti zanesljiv in verodostojen partner.

❓ SLOVENIJA JE BILA PRED VAŠIM NASTOPOM MANDATA DELEŽNA KRITIK PRAV ZARADI NEIZPOLNJEVANJA ZAVEZ DO NATA GLEDE OBRAMBNIH IZDATKOV. SAMI POUČARJATE, DA NE GRE ZGOLJ ZA ŠTEVILKE, TEMVEČ ZA KREDIBILNOST DRŽAVE IN NJENO SPOSOBNOST, DA POSKRBI ZA SVOJO VARNOST. ZAKAJ SO VLAGANJA V OBRAMBO DANES TAKO POTREBNA IN KAJ BOMO S TEM PRIDOBILI?

Ko govorimo o obrambnih izdatkih, se razprava prepogosto konča pri odstotkih bruto domačega proizvoda. Sam na to gledam drugače. Ključno vprašanje je, kaj za vloženi denar dobimo in katere obrambne zmogljivosti lahko država dejansko uporabi, ko jih potrebuje. Obramba ni strošek zaradi stroška. Je naložba v sposobnost države, da zaščiti svoje ljudi, svoje ozemlje in svoj način življenja. Če želimo obrambno sposobno Slovensko vojsko, potrebujemo usposobljene ljudi, sodobno opremo, ustrezne zaloge streliva in opreme, dobro logistiko in infrastrukturo, kibernetsko zaščito ter redno usposabljanje. Vse to zahteva stabilno in dolgoročno financiranje. Gre tudi za kredibilnost Slovenije. Kolektivna obramba temelji na zaupanju in načelu delitve bremen. Ne moremo pričakovati, da bodo drugi vlagali v našo varnost, sami pa svojih obveznosti ne bomo izpolnjevali. Zato zame razprava ni samo o tem, koliko bomo namenili za obrambo. Enako pomembno je, kaj bo Slovenija za ta denar dobila. Vsak večji projekt mora biti pregleden, gospodaren ter utemeljen z realnimi operativnimi potrebami Slovenske vojske. Z rebalansom in dodatnimi sredstvi smo pokazali verodostojno pot, da dva odstotka bruto domačega proizvoda za obrambo presežemo že leta 2026. S predlogi proračunov za leto 2027 in naprej pa bomo jasno začrtali tudi pot do 3,5 odstotka bruto domačega proizvoda do leta 2035. Toda številka sama po sebi ni cilj. Cilj je sposobnejša Slovenska vojska in varnejša Slovenija.

❓ POSODOBITEV VOJSKE JE TOREJ ENA KLJUČNIH NALOG PRIHODNIH LET. KATERE ZMOGLJIVOSTI SLOVENIJA NAJBOLJ POTREBUJE IN PO KAKŠNEM MERILU BOSTE PRESOJALI, KATERE INVESTICIJE V NAŠO VARNOST SO RES PREDNOSTNE? KAKO V TA OKVIR SODI VZPOSTAVITEV SREDNJE BATALJONSKE BOJNE SKUPINE?

Merilo mora biti zelo preprosto: ali določena investicija povečuje dejansko obrambno sposobnost Slovenije in ali odgovarja na realne operativne potrebe Slovenske vojske. Pri nabavah bomo izhajali iz izkušeni sodobnih oboroženih spopadov, zavezniških standardov in povezljivosti. Ključno vlogo pri izbiri morajo imeti strokovnjaki v Slovenski vojski, ki bodo to opremo tudi uporabljali. Naša najvišja razvojna prioriteta je srednja bataljonska bojna skupina, ki bo osrednja kopenska zmogljivost Slovenske vojske. Na njej bomo gradili tudi nadaljnji razvoj kopenskih zmogljivosti, predvsem izvidniškega bataljona, ki ga bomo začeli vzpostavljati leta 2028. Pri tem ne govorimo samo o nakupu bojnih vozil. Ne kupujemo posameznih kosov opreme, temveč gradimo celovito vojaško zmogljivost. Potrebujemo ljudi, opremo, ognjeno podporo, logistiko, poveljevanje, izvidovanje, usposabljanje, infrastrukturo, vzdrževanje in ustrezne zaloge. Če manjka eden

izmed teh elementov, imamo lahko zelo drago opremo, nimamo pa operativne zmogljivosti. Hkrati razvijamo zračno obrambo, artilerijo, vojaško letalstvo in zračni transport, inženirske in logistične zmogljivosti ter sodobne brezposadkovne sisteme.

❓ SODOBNO BOJIŠČE IN VARNOSTNO OKOLJE ZAHTEVATA POSPEŠENO UVAJANJE NOVIH TEHNOLOGIJ IN DIGITALNIH REŠITEV. KJE MORA SLOVENIJA NAREDIRI NAJVEČJI PRESKOK IN KAKŠNO VLOGO IMAJO PRI TEM DOMAČE ZNANJE, RAZISKOVALNE INSTITUCIJE IN SLOVENSKA PODJETJA?

Tehnološke spremembe so danes tako hitre, da si na obrambnem področju ne moremo privoščiti, da bi jim samo sledili. Na nekaterih področjih moramo biti sposobni tudi sami razvijati rešitve. Velik preskok potrebujemo na področju brezposadkovnih sistemov, robotike, umetne inteligence, elektromagnetnega vojskovanja, naprednih komunikacij in predvsem

kibernetske obrambe. Posebna prioriteta je vzpostavitev varnega in odpornega digitalnega okolja Ministrstva za obrambo, ki mora delovati tudi v kriznih razmerah in omogočati varno uporabo najnaprednejših tehnologij. Tu vidim veliko priložnost za slovensko znanje in gospodarstvo. Slovenija ima kakovostna tehnološka podjetja, raziskovalne ustanove in univerze. Želim si precej tesnejšega sodelovanja med njimi in obrambnim sistemom. Smiselno je vlagati predvsem v razvoj rešitev, ki jih Slovenska vojska dejansko potrebuje in ki povečujejo našo obrambno sposobnost. Majhna država ne more razvijati in proizvajati vsega, lahko pa na izbranih tehnoloških področjih razvije svoje vrhunske nišne zmogljivosti.

❓ KOT TUDI SAMI POUČARJATE, SO KADRI TEMELJ VSAKE ORGANIZACIJE, ZAGOTOVO TUDI OBRAMBNEGA SISTEMA. KAKO ŽELITE POKLIC VOJAKA PREDSTAVITI MLADIM, GA NAREDIRI PRIVLAČNEJŠEGA? KAJ MORA SISTEM PONUDITI MLADEMU ČLOVEKU, DA BO V NJEM VIDEL SVOJO PRILOŽNOST ZA POKLICNO POT, ŽELEL V NJEM OSTATI IN GRADITI SVOJO KARIERO?

Brez ljudi ni vojske. Lahko kupimoajsodobnejšo opremo, toda brez usposobljenih in motiviranih pripadnic in pripadnikov nam ne koristi veliko. Zato

Moč države se ne meri samo po tem, kako se odzove, ko nastopi kriza, temveč tudi po tem, koliko je nanjo pripravljena.

so kadri ena mojih ključnih prioritet. Vojaški poklic moramo mladim predstaviti takšen, kot v resnici je – kot zahteven, odgovoren in časten poklic, ki pa ponuja tudi ogromno možnosti za osebni in strokovni razvoj. Današnja vojska potrebuje bistveno več kot samo klasične vojaške profile. Potrebuje informatike, inženirje, strokovnjake za kibernetiko, varnost, logistiko, komunikacije, brezpilotne sisteme in številna druga področja. Toda promocija sama po sebi ne bo dovolj. Če želimo mlade pridobiti in jih nato tudi obdržati, jim moramo ponuditi dobre pogoje dela, kakovostno usposabljanje, jasno karierno pot in možnosti strokovnega razvoja. Pomembno je tudi reševanje življenjskih vprašanj mladih pripadnikov, med drugim stanovanjskega. Ob tem ne smemo govoriti samo o tem, kako v Slovensko vojsko pripeljati nove ljudi. Enako pomembno je, kako obdržati dobre ljudi, ki so danes že v njej. Najslabše bi bilo veliko energije vlagati v novačenje, hkrati pa izgubljati izkušene pripadnike. Njihove izkušnje

in znanje so za Slovensko vojsko zelo dragoceni. Pri kadrovskem polnjenju v zadnjih mesecih dosegamo spodbudne rezultate. Več mladih se odloča za zaposlitev v stalni sestavi, za pogodbeno rezervno in prostovoljno služenje vojaškega roka, največ doslej imamo tudi štipendistov med dijaki in študenti. Poleti sem se srečal z mladimi na vojaških taborih in moram reči, da so me navdušili. Bili so motivirani, vedoželjni in pripravljeni sprejeti izziv. To je dobro sporočilo za prihodnost Slovenske vojske.

PODNEBNE SPREMEMBE IN VSE POGOSTEJŠE NARAVNE NESREČE KAŽEJO, KAKO POMEMBEN JE MOČAN SISTEM ZAŠČITE IN REŠEVANJA. SLOVENIJA IMA IZJEMNO MREŽO PROSTOVOLJCEV. OB NJIH PA TUDI POKLICNE PRIPADNIKE SISTEMA. KAKO ŽELITE V TEM MANDATU TA SISTEM ŠE OKREPITI IN ZAGOTOVITI, DA BODO LJUDJE, KI PRVI PRISTOPIJO NA POMOČ, IMELI USTREZNE POGOJE, OPREMO IN PODPORO DRŽAVE?

Na sistem zaščite in reševanja smo v Sloveniji upravičeno ponosni. Njegova največja moč so ljudje in močna tradicija prostovoljstva: gasilci, gorski in jamarski reševalci, potapljači, kinologi, pripadniki Rdečega križa in Slovenske karitas, taborniki, skavti ter številni drugi, ki se odzovejo, ko jih nekdo potrebuje. Slovenska vojska ter sistem zaščite in reševanja imata različne naloge, oba pa sta nepogrešljiv del nacionalne varnosti. Eden ne sme rasti na račun drugega. Obema moramo namenjati ustrezno pozornost. Država mora predvsem zagotoviti pogoje, da bodo ti ljudje lahko svoje poslanstvo opravljali varno in učinkovito. Od človeka, ki odhiti na pomoč drugim, veliko pričakujemo. Prav je, da tudi on lahko pričakuje podporo države. To pomeni ustrezno opremo, infrastrukturo, usposabljanje in čim manj nepotrebnih administrativnih ovir. Nadaljevati moramo tudi tehnološko posodabljanje sistema ter izboljševati sisteme obveščanja in alarmiranja prebivalstva. Podnebne spremembe nam jasno kažejo, da bodo ekstremni vremenski dogodki vse pogostejši. Za priprave je prepozno, ko se zgodijo nesreče. Zato moramo biti nanje pripravljeni vnaprej.

ZAGOTOVO VAM NA ČELU OBRAMBNEGA RESORJA NE BO ZMANJKALO DELA IN STROKOVNIH IZZIVOV. KAKŠNO BO VAŠE VODILO PRI VODENJU MINISTRSTVA IN PO ČEM ŽELITE, DA SE OB KONCU MANDATA POZNA VAŠE DELO?

Moje vodilo je preprosto: odgovornost, strokovnost, preglednost in rezultati. Od sodelavcev na Ministrstvu za obrambo, v Slovenski vojski in Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje pričakujem, da prevzamejo odgovornost za svoje področje, hkrati pa mora tudi vodstvo ministrstva prevzemanjati odgovornost za sprejete odločitve. Želim visoko delovno kulturo, v kateri sodelujemo, se pogovarjamo in argumentirano soočamo različna strokovna stališča. Ko pa je odločitev sprejeta, jo skupaj tudi izvedemo. Ob koncu mandata želim, da bo Slovenska vojska sposobnejša, boljše popolnjena in boljše opremljena. Želim sodobnejše ključne zmogljivosti, močnejšo kibernetiko, učinkovitejšo organizacijo in odpornejšo družbo. Predvsem pa želim, da bodo pripadnice in pripadniki Slovenske vojske ter vsi zaposleni v obrambnem sistemu čutili, da država njihovo delo vidi in ceni. Strategije, oprema in infrastruktura so pomembne, vendar na koncu sistem vedno stoji na ljudeh. Če bomo ustvarili okolje, v katerem bodo lahko svoje delo opravljali strokovno, učinkovito in s ponosom, bomo naredili veliko. Prizadeval si bom tudi, da bo javnost boljše razumela, zakaj Slovenija potrebuje obrambni sistem in zakaj vanj vlagamo. Varnost namreč ni sama sebi namen. Omogoča nam, da živimo svobodno, razvijamo državo in odločamo o svoji prihodnosti. Obramba domovine ni projekt ene vlade, enega ministra ali ene politične stranke. Je skupna nacionalna naloga in tako jo moramo tudi razumeti.

SLOVENSKA PODPORA UKRAJINI

BESEDILO SSK
FOTO Robert Cotič

Minister za obrambo Republike Slovenije mag. Valentin Hajdinjak je bil skupaj z ministrom za zunanje in evropske zadeve Tonetom Kajzerjem v četrtek, 17. septembra, na delovnem obisku v Ukrajini. V slovenski delegaciji so bili poleg visokih predstavnikov Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske tudi predstavniki petih slovenskih obrambnih podjetij. Visoka gosta iz Slovenije je sprejel tudi ukrajinski predsednik Volodimir Zelenski.

V okviru obrambnega dela programa se je minister Hajdinjak srečal z gostiteljem, ukrajinskim ministrom za obrambo Jevgenijem Hmaro. Pogovori so bili osredotočeni na aktualne varnostne razmere, nadaljnjo slovensko podporo Ukrajini ter krepitev dvostranskega sodelovanja, zlasti na vojaškem področju in pri obrambni industriji. Ukrajinski gostitelji so ministra najprej seznanili s trenutnim potekom vojaških operacij in varnostnimi razmerami v državi. Ruska agresija proti Ukrajini se je v zadnjem obdobju tako pri vojaških operacijah kot pri hibridnih aktivnostih usmerila predvsem v zračne napade na kritično infrastrukturo ter napade na urbana območja, kar znatno povečuje število smrtnih žrtev in trpljenje civilnega prebivalstva. Minister Hajdinjak je poudaril, da so napadi na civiliste in civilno infrastrukturo nesprejemljivi ter v nasprotju z mednarodnim pravom. Slovenija je potrdila nadaljnjo podporo in pomoč Ukrajini, pri različnih projektih in pobudah pa sodeluje z odprtim, pragmatičnim in konstruktivnim pristopom. »Naša podpora temelji na jasnem prepričanju, da gre za obrambo temeljnih evropskih vrednot – suverenosti, ozemeljske celovitosti in mednarodnega prava.

Slovenija dosledno, jasno in glasno zagovarja trajen in pravičen mir ter podpira prizadevanja in pobude, ki vodijo k temu cilju. Naša skupna odgovornost je, da Ukrajini omogočamo, da se bo sposobna samostojno braniti,« je poudaril minister Hajdinjak. Poleg tega je izpostavil tudi drugi prispevek Slovenije v Seznam prednostnih zahtev za Ukrajino (angl. Prioritized Ukraine Requirements List – PURL), ki je usmerjen v krepitev zračne obrambe Ukrajine in zaščito pred napadi na civilne cilje. Prispevek je označil za jasen izraz slovenske solidarnosti ter politične in moralne zavezanosti podpori Ukrajini. Ukrajinskim sogovornikom je ob tej priložnosti predal pismo o interesu Slovenije za pridružitve pobudi Drone Deal, ki bo povezala zainteresirana slovenska obrambna podjetja z ukrajinskimi ter prispevala k vzpostavitvi zmogljivosti oboroženih sil obeh držav na področjih zračne obrambe in protidronskega delovanja. Pomemben del pogovorov je bil namenjen možnostim sodelovanja obrambnih industrij obeh držav. Minister Hajdinjak je izpostavil dragocene izkušnje Ukrajine in njene obrambne industrije, ki se zaradi vojnih razmer izredno hitro prilagaja novim vojaškim taktikam, tehnologijam in potrebam svojih oboroženih sil. Slovenijo zanimajo predvsem možnosti sodelovanja pri razvoju brezpilotnih zrakoplovov, sistemov zračne in protidronske obrambe, kibernetike obrambe ter oklepne tehnike in artilerije. V slovenski delegaciji so bili tudi predstavniki petih uveljavljenih slovenskih podjetij s področja obrambne industrije, in sicer podjetij DAT-CON, STRiX eMotors, SkyLabs, Beyond Semiconductor in Podkrižnik, ki so v ločenih pogovorih z ukrajinskimi sogovorniki iskali konkretne možnosti za poglobljanje sodelovanja.

☞ **Srečanje ministra Hajdinjaka z ukrajinskim kolegom Hmaro**

☑ **Ministra sta se v Kijevu poklonila braniteljem Ukrajine.**

KREPITEV SREDNJEVROPSKEGA OBRAMBNEGA SODELOVANJA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V okviru slovenskega predsedovanja Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (angl. Central European Defence Cooperation – CEDC) je 21. in 22. septembra potekalo ministrsko srečanje držav članic pobude in partnerjev z Zahodnega Balkana. Gostitelj in predsedujoči zasedanja, minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak, in drugi obrambni ministri so razpravljali o evropski varnosti, obrambni pripravljenosti, evropskih obrambnih pobudah, vojaški mobilnosti, varnostnih razmerah v regiji ter možnostih za nadaljnje regionalno sodelovanje. Po dveh dneh intenzivnih razprav je minister Hajdinjak izrazil prepričanje, da je cilj, da je čim manj stvari zapisanih in čim več stvari narejenih. Program slovenskega predsedovanja pobudi pa s tem še ni končan, saj bo Slovenija do konca leta nadaljevala razvijanje konkretnih projektov. V začetku novembra bo ob robu drugega mednarodnega obrambnega sejma in konference SIDEC gostila tudi srečanje nacionalnih direktorjev za oborožitev, konec leta 2026 pa predsedovanje predala Hrvaški, ki bo leta 2027 predsedujoča država pobudi.

Slovenija leta 2026 predseduje CEDC pod geslom Od politike k praksi – gradnja močnejše Srednje Evrope (angl. From Policy to Practice – Building a Stronger Central Europe). Pobuda danes združuje ministrstva za obrambo Avstrije, Hrvaške, Češke, Madžarske, Slovaške in Slovenije, Poljska pa v pobudi sodeluje kot opazovalka. Sodelovanje s partnerji z Zahodnega Balkana v okviru formata CEDC+ poteka od leta 2020.

Udeleženci srečanja držav članic pobude in partnerjev z Zahodnega Balkana

KREPITEV OBRAMBNE PRIPRAVLJENOSTI IN REGIONALNO SODELOVANJE V OKVIRU BMTF

Prvi dan ministrskega srečanja so obrambni ministri držav članic pobude največ pozornosti namenili evropskemu varnostnemu okolju, novi evropski varnostni strategiji in obrambni pripravljenosti. Govorili so tudi o krepitvi evropskih obrambnih zmogljivosti ter obrambne industrijske in tehnološke baze ter o učinkovitem izvajanju evropskih obrambnih pobud. V ospredju je bila razprava o tem, na katerih področjih lahko regionalno sodelovanje v okviru pobude konkretno prispeva k skupni obrambni pripravljenosti. Drugi dan srečanja je najprej potekalo srečanje na ministrski ravni o delovanju Balkanskih medicinskih namenskih sil (angl. Balkan Medical Task Force – BMTF). Te sile zagotavljajo hitro in vzdržno zdravstveno podporo na ravni Role 2, predvsem ob naravnih in drugih nesrečah ter krizah na Zahodnem Balkanu, lahko pa delujejo tudi zunaj regije. Slovenija je letos prevzela predsedovanje usmerjevalnemu odboru BMTF in si prizadeva za njihovo polno operacionalizacijo. Šest držav je v zadnjih desetih letih skupaj razvilo zmogljivosti za zdravstveno podporo ob nesrečah in drugih krizah, Evropska unija pa je njihov razvoj prek Evropskega mirovnega instrumenta podprla z ukrepom v skupni vrednosti 16 milijonov evrov. BMTF so, kot je poudaril minister za

obrambo mag. Valentin Hajdinjak, zgleden primer regionalnega sodelovanja. V njem sodelujejo Slovenija, Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Severna Makedonija in Srbija. Ministri so sprejeli skupno izjavo, s katero so izrazili politično voljo za nadaljnje sodelovanje in operacionalizacijo teh sil. Minister Hajdinjak je po zasedanju poudaril, da je po desetih letih razvoja te zmogljivosti čas za naslednji korak – njeno uporabo v praksi.

VARNOST ZAHODNEGA BALKANA IN PRIHODNOST UKRAJINE

V nadaljevanju drugega dne so se ministrom držav članic pobude v okviru razširjenega formata CEDC+ pridružili predstavniki držav Zahodnega Balkana. V razpravah je bilo poudarjeno, da regionalni formati svojo vrednost dokazujejo predvsem s konkretnimi rezultati. Pri evropskih obrambnih pobudah so govorili o tesnejšem vključevanju partnerjev Zahodnega Balkana v evropsko obrambno sodelovanje, med drugim prek Evropskega mirovnega instrumenta, projektov Stalnega strukturnega sodelovanja ter partnerstev Evropske unije na obrambno-varnostnem področju. Slovenija podpira tesnejše sodelovanje s partnerji, saj to krepi skupne obrambne zmogljivosti in pripravljenost. Ministri so razpravljali tudi o vojaški mobilnosti, predvsem o praktičnih predlogih za hiter, usklajen ter varen čezmejni premik vojaškega osebja in opreme. Zaradi strateškega geografskega položaja Slovenije sta pomembna tudi prepoznavanje ozkih grl v prometni infrastrukturi in razvoj projektov kritične infrastrukture, vključno z infrastrukturo z dvojno rabo. Posebno pozornost so namenili nadaljnji podpori Ukrajini. Slovenija poudarja, da je prihodnost Ukrajine temeljno vprašanje evropske varnosti ter da morata podpora Ukrajini in vključevanje njenih izkušenj, obrambne industrije in inovacij v evropsko obrambno tehnološko in industrijsko bazo ostati usklajena in predvidljiva. Minister Hajdinjak je v povezavi s tem poudaril, da Slovenija podpira prizadevanja za pravičen in trajen mir, kar je bilo tudi glavno sporočilo ob njegovem nedavnem delovnem obisku v Kijevu. Med konkretnimi rezultati slovenskega predsedovanja sta bila predstavljena produkta Jezikovne platforme CEDC – Večjezični glosar srednjih sil, sistemov brezпилотnih zrakoplovov in delovanja proti njim ter pregled jezikovnega testiranja po Stanagu 6001 v državah CEDC.

⬆️ **Predsedujoči minister Hajdinjak je prepričan, da je cilj, da je čim manj stvari zapisanih in čim več narejenih.**

⬆️ **Ob robu zasedanja je potekalo več dvostranskih ministrskih srečanj.**

OD DIALOGA H KONKRETNIM REZULTATOM

Udeleženci ministrskega srečanja so ob koncu sprejeli skupno izjavo držav članic pobude in partnerjev z Zahodnega Balkana, s katero so potrdili interes za krepitev varnosti, obrambne pripravljenosti ter praktičnega regionalnega sodelovanja. Poudarili so pomembnost prehoda od političnega dialoga h konkretnemu sodelovanju, skupnim projektom in razvoju zmogljivosti. Minister Hajdinjak je ob koncu dvodnevne srečanja izpostavil tri najpomembnejše ugotovitve razprav. Evropa mora po njegovih besedah hitreje krepiti obrambno pripravljenost in sprejete odločitve ter pobude čim prej spremeniti v konkretne zmogljivosti. Pri tem ostaja Nato temelj kolektivne obrambe, evropske obrambne pobude pa morajo zavezništvo krepiti in dopolnjevati. Druga ugotovitev se nanaša na skupno varnost Srednje Evrope in Zahodnega Balkana. Stabilen in varen Zahodni Balkan je v strateškem interesu Slovenije in Evrope, zato je pomembno partnerje iz regije vključevati v različne oblike obrambnega sodelovanja. Po besedah predsedujočega srečanja Zahodni Balkan ni le vprašanje sosedstva, temveč je del skupnega evropskega varnostnega prostora. Kot tretje je minister poudaril, da ima regionalno sodelovanje smisel, če ima dobre rezultate. Pri vojaški mobilnosti to pomeni pravočasno odpravljanje ovir za hiter in varen premik ljudi, opreme in sredstev čez meje ter sodelovanje pri nadgradnji prometne infrastrukture in postopkov ter usklajevanju različnih državnih ustanov. Regionalni formati morajo po besedah ministra Hajdinjaka dopolnjevati Nato in Evropsko unijo ter prispevati k zapolnjevanju primanjkljajev in razvoju skupnih zmogljivosti.

NA KRIZO SE MORAMO PRIPRAVITI, ŠE PREDEN NASTANE

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Na Ministrstvu za obrambo so v ponedeljek, 28. septembra, s krajšo slovesnostjo že tretjič praznovali dan civilne obrambe. Prireditve je bila priložnost za spomin na vse, ki so postavljali temelje civilne obrambe v samostojni Sloveniji, ter za zahvalo tistim, ki danes s svojim delom prispevajo k njeni pripravljenosti. Ob tej priložnosti so bila posameznikom podeljena priznanja civilne obrambe za njihovo predano delo in prispevek k razvoju obrambnega sistema.

Navzoče na slovesnosti je najprej pozdravil vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za obrambne zadeve mag. Marko Doblekar, ki je poudaril, da civilna obramba temelji na treh ciljih, in sicer na podpori Slovenski vojski, ohranitvi neprekinjenega delovanja oblasti ter ohranitvi delovanja dejavnosti, pomembnih za obrambo, preskrbo in preživetje prebivalstva. Posebna vrednost slovenskega sistema je po Doblekarjevih besedah v povezanosti in tradiciji, saj pri opravljanju nalog civilne obrambe sodelujejo državni organi, gospodarske družbe, javni zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je posebnega pomena za obrambo. Civilna obramba v Sloveniji tako temelji na celovitem, medresorskem in vsedruženem pristopu, njen nadaljnji razvoj pa zahteva posodabljanje normativnih podlag, zagotavljanje ustreznih virov ter razvoj in

Dr. Kopač se je posameznikom zahvalil za odgovorno in strokovno delo.

Vodstvo ministrstva z dobitniki priznanj

vzdrževanje potrebnih zmogljivosti. Doblekar je pojasnil, da dosežena raven civilne obrambe v Sloveniji potrjuje, da je mogoče z usklajenim in povezanim delovanjem oblikovati učinkovite sistemske rešitve, kar je pomemben temelj nadaljnjega dela in pomeni dobro prakso tudi v širšem mednarodnem okolju. Ob koncu se je zahvalil vsem za predanost in odgovornost pri zagotavljanju varnosti Slovenije ter pogojev, da bo civilna obramba lahko svoje naloge opravila učinkovito.

Slavnostni govornik, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo dr. Erik Kopač, je v svojem nagovoru najprej spomnil na pomemben mejnik razvoja civilne obrambe, 28. september 1990, ko so bili postavljeni temelji obrambnega načrtovanja, v katerega poleg obrambnih in varnostnih sistemov spadajo tudi številni drugi deli države in družbe. Omenil je, da se je pomen celovitega pristopa jasno pokazal med osamosvajanjem države, ko je bilo treba zagotavljati preskrbo, varnost in obveščenost prebivalstva, omogočati delovanje državnih ustanov ter zagotavljati delovanje države tudi v zahtevnih razmerah. Danes so varnostne razmere drugačne. Slovenija je članica Evropske unije in Nata, varnostno okolje pa se je v zadnjih desetletjih zelo spremenilo. Osrednje sporočilo po njegovih besedah ostaja enako, in sicer, da se moramo na krizo pripraviti, še preden nastane. Dr. Kopač je poudaril, da vseh tveganj ni mogoče preprečiti, mogoče pa je zagotoviti ustrezne načrte, postopke in predvsem usposobljene ljudi, ki vedo, kako ukrepati. Dodal je tudi, da ob nepredvidljivih dogodkih ni dovolj, da vsak dobro opravi svoj del nalog, temveč je najpomembnejše usklajeno skupno delovanje. Kot je še dodal, civilna obramba ni le sistem načrtov in postopkov, temveč so njeno jedro ljudje, njihovo znanje, izkušnje, odgovornost in pripravljenost. Državni sekretar je prepričan, da bo varnostno okolje tudi v prihodnje zahtevalo veliko prilagajanja, sodelovanja in strokovnosti, na kar moramo biti pripravljeni. Ob dnevu proslave je dr. Kopač podelil plaketo ter bronaste, srebrne in zlate medalje civilne obrambe posameznikom za dolgoletno delo in prispevek pri razvoju ter uresničevanju nalog na področju civilne obrambe.

SLOVENSKI DOMOVI POTREBUJEJO GLASNE STRAŽARJE

BESEDILO Sebastijan Kopušar
FOTO Bruno Toič

Ko požarni javljalik zapiska, se začne tekma s časom. Njegov prodorni signal lahko pomeni razliko med pravočasnim umikom in tragedijo. Zato je osrednja tema letošnjega meseca požarne varnosti ozaveščanje o pomenu teh naprav. Kampanjo, ki poteka pod sloganom Požarni javljalik tiho spi, ob nevarnosti pa glasno opozori. Ali ga že imaš?, vodijo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Gasilska zveza Slovenije, Združenje slovenskih poklicnih gasilcev in Slovensko združenje za požarno varstvo.

Januarska požara v okolici Ptuja sta nazorno pokazala pomen požarnih javljalnikov. Pri prvem požaru je zagorelo v kurilnici, javljalik pa je stanovalce pravočasno opozoril. Požar so z gasilnim aparatom pogasili še pred prihodom gasilcev, ki so nato s termovizijsko kamero le preverili, ali je ogenj dokončno pogašen. »Drugi primer je bil boleč. Ogenj je petčlansko družino presenetil ponoči, opazili so ga šele sosedje. Gasilci so prišli, ko je bil požar že polno razvit, in petletnega otroka niso mogli več rešiti,« je povedal Luka Piko, predsednik Komisije za preventivo Združenja slovenskih poklicnih gasilcev.

Po podatkih, predstavljenih na tiskovni konferenci 7. oktobra v Požarnem laboratoriju Zavoda za gradbeništvo Slovenije v Logatcu ob letošnjem mesecu požarne varnosti, je v Sloveniji vsako leto okoli 1300 požarov v objektih, v katerih umre od pet do petnajst ljudi. Dr. Aleš Jug, predsednik Slovenskega združenja za požarno varstvo, je poudaril, da je mogoče številne požare preprečiti ali vsaj bistveno zmanjšati njihove posledice. Zgodnje odkrivanje nevarnosti ter pravilna namestitve in vzdrževanje javljalnikov so zato v središču letošnje preventivne kampanje ob mesecu požarne varnosti, ki jo je predstavila Olga Andrejek, direktorica Urada za preventivo, usposabljanje in načrtovanje na Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Slovensko združenje je za požarno varstvo kljub vse obsežnejši ponudbi v zadnjem času ni zaznalo težav z neprimernimi javljalniki. Njihove cene se gibljejo od pet do petdeset evrov, pomembna razlika pa je predvsem v življenjski dobi baterije, ki pri nekaterih doseže tudi do deset let. Tadej Šinkovec iz Komisije za preventivo Gasilske zveze Slovenije zato svetuje, naj pri nakupu ne odloča le cena. Kupci naj preverijo, ali ima naprava oznako CE in navedbo skladnosti z evropskim standardom EN 14604.

Pomembna je tudi pravilna namestitve. Po strokovnih priporočilih naj bodo javljalniki nameščeni predvsem na hodnikih v bližini spalnic in v vsakem nadstropju, vedno skladno z navodili proizvajalca. Slovenske raziskave kažejo, da pri nas večji del požarov izbruhne med spanjem. »Takat polnimo električne naprave, sušimo perilo na grelnikih, bolj zakurimo peč, manjša je pozornost, odidemo spat,« je pojasnil dr. Jug. Zvočni signal dimnega javljalnika je dovolj glasen, da prebudi speče. Za ljudi z okvaro sluha pa so na voljo naprave, ki na nevarnost opozarjajo tudi s svetlobnim signalom in vibriranjem. Dr. Jug meni, da bi se morala Slovenija pridružiti državam, ki predpisujejo obvezno namestitve javljalnikov požarov v bivalnih prostorih. Vendar priznava, da gre za zahtevno nalogo, saj je treba urediti tudi vprašanje nadzora. »Brez dvoma moramo razmišljati v tej smeri. Stroka to nedvomno

podpira,« je bil jasen. Dodal je, da o možnostih za spodbujanje širše uporabe javljalnikov potekajo pogovori tudi s Slovenskim zavarovalnim združenjem.

Pri ponazoritvi razvoja požara strokovnjaki govorijo o načelu 1-2-3. V prvi minuti naprava zazna prisotnost dima, v nekaterih primerih tudi povišano temperaturo. Druga minuta je čas za odločen odziv in evakuacijo, saj dim zelo hitro napolni prostore. Že po približno treh minutah se pogosto zgodi požarni preskok, ko se ogenj bliskovito razširi na gorljive materiale v prostoru. Takrat lahko varno posredujejo le usposobljeni gasilci z ustrezno zaščitno opremo.

Ljudje, ki jih zajame požar, imajo tako zelo malo časa, da ocenijo razmere in morda sami poskušajo ustaviti začetni požar z gasilnikom ali požarno odejo. Ob umiku morajo na nevarnost opozoriti druge v stanovanju oziroma stavbi in hkrati biti zelo previdni. S hrbtno stranjo dlani morajo preveriti, ali so vrata vroča in ali morda na drugi strani divja ogenj. Če je prisoten gost dim, se morajo skloniti čim nižje ter si po možnosti usta in nos prekriti z vlažno krpo. Za seboj naj zapirajo vrata, da se ogenj težje širi, v višjih stavbah pa ne smejo uporabljati dvigal. Ko so na varnem, pokličejo 112 in sporočijo, kaj se je zgodilo, kje je požar ter ali je kdo poškodovan ali ujet v objektu.

Dr. Aleš Jug je pojasnil delovanje požarnih javljalnikov.

IZVIDNIKI PRIPRAVLJENI ZA BOJNO SKUPINO EU

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Pripadniki izvidniškega voda 74. srednjega pehotnega bataljona s pridodano skupino brezpilotnih zrakoplovov iz sestave 5. obveščevalno-izvidniške enote so od 14. do 18. septembra na osrednjem vadišču v Postojni izvedli terensko taktično vajo, v okviru katere so uspešno opravili preverjanje končnih operativnih zmogljivosti za sodelovanje v bojni skupini Evropske unije v letu 2027. Preverjanje je bilo pomemben mejnik v pripravah slovenske zmogljivosti za delovanje v mednarodnem okolju.

Slovenska vojska bo 1. januarja 2027 začela sodelovati v enoletni rotaciji bojne skupine Evropske unije. Slovenska zmogljivost, katere osrednji element je izvidniški vod, bo delovala v sestavi italijanske mehanizirane brigade Aosta iz Sicilije, ki je nosilna brigada za oblikovanje bojne skupine Evropske unije v letu 2027. Nosilna enota za oblikovanje in pripravo slovenske zmogljivosti je bila 72. brigada Slovenske vojske, ki je v sodelovanju s 74. srednjim pehotnim bataljonom iz Maribora in drugimi enotami Slovenske vojske zagotovila njeno usposobljenost in pripravljenost za delovanje.

PREVERJANJE V TRIDNEVNEM NEPREKINJENEM CIKLU

Pripadniki izvidniškega voda 74. srednjega pehotnega bataljona so se začeli pripravljati januarja 2026. Do zaključnega preverjanja so izvedli devet terenskih usposabljanj, na katerih so postopoma nadgrajevali individualne in kolektivne vojaške veščine. Težišče večmesečnega usposabljanja je bilo na izvidovanju prostora, točkastega objekta in smeri, ščitenju, poročanju taktičnih informacij ter drugih postopkih, potrebnih za delovanje izvidniške enote. Vodja preverjanja in poveljnik 74. srednjega pehotnega bataljona podpolkovnik Aljoša Kaučevič je pojasnil, da je zaključno preverjanje ena izmed dveh težiščnih dejavnosti enote v tem letu. Osrednji del preverjanja je potekal v 72-urnem neprekinjenem ciklu, v katerem so pripadniki v različnih taktičnih situacijah dokazovali usposobljenost za izvajanje izvidniških nalog. Zahtevno in nepredvidljivo vadbeno okolje, zaznamovano s pomanjkanjem informacij, je od pripadnikov izvidniškega voda zahtevalo vsestranskost, prilagodljivost, drznost in zanesljivost. V preverjanje so bili poleg izvidniškega voda kot primarnega vadbena vključeni tudi elementi poveljstva 74. srednjega pehotnega bataljona kot sekundarnega vadbena. Podpolkovnik

**Delo na izvidniški opazovalnici
pod Malim Javornikom**

Kaučevič je pojasnil, da so na terenu vzpostavili osnovno poveljniško mesto bataljona in ga na podlagi izkušenj s trenutnih bojišč večkrat premaknili na različne lokacije. V preverjanje usposobljenosti so bile vključene tudi nekatere druge enote Slovenske vojske, ki so nastopale v vlogi naznačevalcev in nasprotnikovih sil. Sodelovali so pripadniki 460. artilerijskega bataljona, 20. lahkega pehotnega bataljona, Centra za usposabljanje in 10. izvidniškega bataljona. Za izvedbo preverjanja je bil odgovoren 74. srednji pehotni bataljon v sestavi 72. brigade. Kot je pojasnil vodja preverjanja podpolkovnik Kaučevič, je preverjanje potekalo po merilih za preverjanje bojne pripravljenosti po metodologiji CREVAL, ki je sicer namenjena ocenjevanju enot na višjih taktičnih ravneh.

USPOSABLJANJE Z MEDNARODNIMI PARTNERJI IN BRIGADNA VAJA NA ITALIJANSKI SARDINJI

Uspešno opravljeno preverjanje končnih operativnih zmogljivosti je rezultat večmesečnega načrtnega usposabljanja, predhodnega sodelovanja pripadnikov enote v sestavi slovenskih kontingentov v okrepljeni prednji prisotnosti v Latviji in v aktivnosti okrepljene pozornosti na Slovaškem, zavzetosti pripadnikov ter sodelovanja 72. brigade, 74. srednjega pehotnega bataljona in drugih enot

Slovenske vojske. Pripadniki 74. srednjega pehotnega bataljona so zahtevno preverjanje uspešno opravili in tako potrdili doseženo raven končnih operativnih zmogljivosti za morebitno napotitev na nalogo v skladu z dogovorom o napotitvi, ki bi bila sprejeta na ravni držav Evropske unije, in sklepom o napotitvi Vlade Republike Slovenije. S tem njihove priprave še niso končane. Naslednje leto jih čaka nadaljevanje skupnega usposabljanja z mednarodnimi partnerji iz Italije in drugih sodelujočih enot iz držav, ki prispevajo svoje enote v bojno skupino Evropske unije v letu 2027. Med drugim bodo sodelovali na osrednji brigadni vaji na italijanskem vojaškem vadišču Capo Teulada na Sardiniji, na kateri bodo enote tri tedne maja in junija prihodnje leto svojo usposobljenost nadgrajevale v sestavi italijanske brigade. Podpolkovnik Kaučevič je ocenil, da je usposabljanje izvidniškega voda pomembno, saj je eden izmed prvih gradnikov zasnove bodočega srednjega pehotnega bataljona, ki je pomemben cilj zmogljivosti Slovenske vojske in osnovni modul za vzpostavitev bataljonske bojne skupine.

OSREDNJI ELEMENT ZMOGLJIVOSTI JE IZVIDNIŠKI VOD

Osrednji element slovenske zmogljivosti predstavlja izvidniški vod, ki ga sestavljajo lahki izvidniki, ostrostrelska skupina in skupina brezpilotnih zrakoplovov. Izvidniški vod sestavljajo zelo izkušeni in visoko motivirani vojaki ter podčastniki, ki dosegajo visoke standarde, in mlajši pripadniki enote. Ostrostrelska skupina zagotavlja zmožnost prikritega opazovanja in ognjenega delovanja na cilje visoke vrednosti, skupina brezpilotnih zrakoplovov z brezpilotnim zrakoplovom Belin pa podpira delovanje z zmožnostjo pridobivanja informacij iz zraka. Pomembno vlogo pri zagotavljanju delovanja ima tudi nacionalni podporni element, ki skrbi za administrativno in logistično podporo, vzdržljivost delovanja izvidniškega voda ter podporo pri povezovanju z nadrejenim nacionalnim poveljstvom. Vsi navedeni moduli skupaj z elementom poveljevanja tvorijo zmogljivost Slovenske vojske za delovanje v bojni skupini Evropske unije, ki bo v pripravljenosti od 1. januarja do 31. decembra 2027. Poveljnik izvidniškega voda 74. srednjega pehotnega bataljona poročnik Aleš Ratej je pred kratkim v Združenih državah Amerike uspešno opravil vojaški tečaj Ranger, ki velja za enega najtežjih vojaških tečajev v tamkajšnjih oboroženih silah. Kot je pojasnil, je izvidniški vod opravil številna terenska usposabljanja, s katerimi so vzdrževali raven usposobljenosti, v zadnjem delu pa so se osredotočili na izpopolnjevanje nekaterih vsebin, predvsem taktike zaščite pred brezpilotnimi zrakoplovi. Opravili so tudi taktično vajo z bojnim streljanjem na ravni oddelka, s čimer so potrdili strelsko usposobljenost. Kot je pojasnil poveljnik izvidniškega voda, je enota na preverjanju, ki je potekalo v zelo realističnih razmerah, pokazala visoko raven pripravljenosti za delovanje. Kot pozitivno je ocenil tudi vlogo pridodane skupine s sistemi brezpilotnih zrakoplovov, ki z opazovanjem iz zraka enoti zagotavlja večjo varnost pri izvedbi naloge. Poročnik Ratej je sodelovanje s skupino, s katero so sodelovali že med pripravami, ocenil kot zelo dobro. Poveljnik drugega oddelka v izvidniškem vodu višji vodnik Matjaž Kisilak je povedal, da je usposabljanje vključevalo celovite priprave na preverjanje, ki je obsegalo izvidovanje peš ali z lahкими oklepnimi vozili 4 × 4 Perun, urjenje bojnih postopkov s poudarkom na odzivanju na stik in uporabo vseh orožij, ki jih uporabljajo, vključno z protioklepnim ročnim orožjem RGW-90 in metom ročne bombe. Dodal je, da je bilo preverjanje zelo intenzivno in zahtevno, saj so pripadniki izvidniškega oddelka v povprečju spali dobre tri ure na noč. Kot lahki izvidnik je do zdaj že dvakrat sodeloval v slovenskem kontingentu na misiji v Latviji, prvič kot vojak, drugič kot poveljnik oddelka, in tam pridobil dragocene mednarodne izkušnje in znanje. Veseli se sodelovanja z zavezniškimi in partnerskimi enotami na usposabljanjih in skupnih vadbениh aktivnostih v letu 2027.

Izdaja povelja poveljnika izvidniškega voda

ODMEVNA PREDSTAVITEV VOJSKE TER ZAŠČITE IN REŠEVANJA

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Marko Pišlar in Robert Cotič

Celjski sejem je od 16. do 20. septembra gostil Mednarodni obrtni sejem (MOS). Na prireditvi se je med številnimi razstavljalci iz Slovenije in tujine na razstavnem prostoru predstavilo tudi Ministrstvo za obrambo. Predstavitveni prostor ministrstva je predzadnji dan sejma obiskal tudi minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak, ki je ob ogledu stojnice poudaril pomen ljudi, njihovega znanja in pripravljenosti za varnost države.

Uprava za obrambo Celje v sodelovanju s Slovensko vojsko že od leta 2003 sodeluje na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju, eni največjih poslovnih in sejmskih prireditev pri nas. Kot je poudaril vodja Uprave za obrambo Celje Robert Zadek, pa to ni edina prireditev, na kateri se na Celjskem predstavlja obrambno ministrstvo. Družba Celjski sejem že tradicionalno vabi ministrstvo na vse njihove večje sejmske dogodke, ki jih organizira, kot so na primer kmetijski sejem Agritech, mednarodni industrijski sejem, sejem lovstva in športnega strelstva ter druge prireditve. Ministrstvo za obrambo se na celjskem sejmišču predstavlja tudi v okviru vsakoletnega zaposlitvenega sejma, ki ga organizira celjska območna enota Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje. Zadek je poudaril, da se na celjski upravi intenzivno pripravljajo tudi na prireditve V službi domovine, ki bo od 10. do 13. novembra potekala na sejmišču v Celju vzporedno z mednarodnim obrambnim sejmom in konferenco SIDEC 2026. Ta dogodek Slovenska vojska organizira že petič v sodelovanju z Direktoratom za obrambne zadeve Ministrstva za obrambo in srednjimi šolami. Vodja celjske uprave za obrambo je razložil, da je udeležbo na prireditvi potrdilo že 25 srednjih šol. V Celje bo tako prišlo več kot tri tisoč dijakov zaključnega letnika v okviru vsebinskega sklopa aktivno državljanstvo za srednješolce.

Na letošnjem mednarodnem obrtnem sejmu sta se na razstavnem prostoru ministrstva obiskovalcem predstavila Slovenska vojska ter sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami z različnimi zaščitnimi in reševalnimi sestavami. Slovenska vojska je predstavljala vojaški poklic in različne možnosti sodelovanja. Na ogled sta bili tudi vojaška oprema in oborožitev, od pištol in avtomatskih pušk do puškomitraljezov ter druge opreme. Obiskovalci so si lahko ogledali lahko kolesno oklepno vozilo 4 x 4 Perun ter osebno opremo

❖ **Mladi so lahko spoznali vojaško opremo in oborožitev.**

❖ **Ministru Hajdinjaku so predstavili tudi opremo enot Civilne zaščite.**

pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske. Na razstavnem prostoru so se obiskovalci neposredno srečali s pripadnicami in pripadniki Slovenske vojske ter tako dobili informacije o njihovem delu in nalogah. Kot je dejal Zadek, so posebno pozornost namenili mladim in vsem, ki jih zanima poklicna pot v Slovenski vojski. Na sejmju so mladi lahko pridobili tudi informacije o možnostih zaposlitve, štipendiranju in drugih oblikah sodelovanja. Pomemben del predstavitve Ministrstva za obrambo je bil namenjen sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Različne zaščitne in reševalne sestave so obiskovalcem predstavile svoje naloge, zmogljivosti in opremo ter pomen usklajenega delovanja ob naravnih in drugih nesrečah. S sejemsko predstavitvijo je želelo ministrstvo obiskovalcem na enem mestu prikazati različna področja svojega delovanja, možnosti za zaposlitev in druge oblike sodelovanja. Taki dogodki so pomembni, saj prikazujejo raznovrstno paleto nalog, ki jih obrambni resor vsak dan opravlja za varno življenje naših državljanek in državljanov. Minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak je ob ogledu predstavitve obrambnega in zaščitno-reševalnega dela poudaril, da varnost države temelji predvsem na ljudeh, njihovem znanju, usposobljenosti ter pripravljenosti. To velja tako za Slovensko vojsko kot za sistem zaščite in reševanja, zato je pomembno, da predvsem mladim pokažejo, katere poklicne poti odpira obrambni resor.

SLOVENSKA VOJSKA NA VAJI PRESKOK

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Marko Pišlar in Tadej Krese

Slovenska vojska je od 14. septembra do 2. oktobra izvedla drugi del osrednje vojaške vaje Preskok 2026.

Glavne cilje in posamezne sklope letošnjega niza vojaških vaj sta v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki predstavila direktor vaje in načelnik štaba Poveljstva sil Slovenske vojske polkovnik Jure Rosulnik ter načelnik Oddelka za načrtovanje usposabljanja iz sektorja J-7 na Poveljstvu sil Slovenske vojske podpolkovnik Marko Sajovic.

V drugem delu vaje Preskok je sodelovalo približno 800 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske. Polkovnik Rosulnik je v uvodu izpostavil kompleksnost vaje z vidika scenarija, organizacije, izvedbe in ocenjevanja. Vaja je združevala štabno delo, računalniško podporo, taktično delovanje na terenu in preverjanje. Moto letošnjega niza vaj je Pripravljenost, odpornost, obramba in izpostavlja temeljno poslanstvo Slovenske vojske – obrambo Slovenije samostojno ali v okviru zavezništva.

Polkovnik Rosulnik je poudaril, da je bil glavni cilj vaje doseči napredek pri združenem bojevanju rodov Slovenske vojske, od načrtovanja do izvedbe bojnih aktivnosti. Niz vaj Preskok je namenjen preizkusu usklajenega delovanja sil Slovenske vojske ter krepitvi učinkovitosti vojaškega delovanja, enotnosti in pripravljenosti za odvracanje potencialnih groženj. Preverjali so tudi usklajenost delovanja v zraku, na kopnem, morju in v kibernetnem prostoru, odpornost na hitro spreminjajoče se varnostne razmere ter pripravljenost na obrambo. Vaja je vključevala vse ravni poveljevanja, od strateške in operativne do taktične, ter enote Slovenske vojske,

❖ **Niz vaj je obsegal delovanje vojaškega zdravstva.**

❖ **Med vajo so se usposabljali tudi pogodbeni rezervisti.**

v vadbene aktivnosti pa so bili poleg pripadnikov stalne sestave vključeni tudi pogodbeni rezervisti. V drugem delu niza vaj je bilo po metodi ocenjevanja sil za specialno delovanje izvedeno nacionalno preverjanje pripadnikov Kopenskega odreda za specialno delovanje, v sestavi katerega sta delovali tudi kirurška skupina za podporo specialnemu delovanju in helikopterska enota za specialno delovanje. Vaja je vključevala tudi preverjanje zmogljivosti za poveljevanje in kontrolo, saj so varne in zaščitene komunikacije ključne za poveljevanje enotam v kriznih in izrednih vojnih razmerah. Polkovnik Rosulnik je poudaril, da so želeli z vajo doseči napredek pri bojevanju, prilagojenem novemu značaju vojne, ki ga lahko vsak dan spremljamo na sodobnih bojiščih po svetu, zlasti v Ukrajini. Ocenil je, da je vadbena aktivnost pokazala napredek na več področjih vojaškega delovanja, tudi pri posodabljanju Slovenske vojske. Pripravljenost pa bodo izpopolnjevali z načrtovanimi vadbenimi aktivnostmi.

Podpolkovnik Sajovic, ki je bil glavni načrtovalec vaje, je pojasnil, da je Preskok niz vaj, ki ga Slovenska vojska zaradi kompleksnosti procesa načrtovanja in izvedbe organizira vsako drugo leto. Od leta 2020 postopno povečujejo zahtevnost vaje, letos tudi z računalniško podprto štabno vajo, ki je omogočila preigravanje celovitega načrta delovanja sil Slovenske vojske. Vadbene aktivnosti so potekale v vojašnicah in vojaških objektih ter na na civilnih zemljiščih, zagotovljenih za potrebe vaje po vsej Sloveniji. Na zahodu države so se izvajale aktivnosti za vzpostavitev poveljniških mest brigadne ravni in računalniško podprta štabna vaja, na vzhodnem delu pa terenske vaje poveljstev in enot, v okviru katerih so preverili tudi Kopenski odred za specialno delovanje. Kot je dejal podpolkovnik Sajovic, se bo vaja Preskok v tretjem delu v začetku novembra končala z združeno taktično vajo rodov z bojnim streljanjem čete.

KOPENSKI ODRED ZA SPECIALNO DELOVANJE NA PREIZKUSU OPERATIVNE PRIPRAVLJENOSTI

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Tadej Krese

Kopenski odred za specialno delovanje je opravil pomembno preverjanje na poti do končnih operativnih zmogljivosti. Nacionalno ocenjevanje po Natovi metodologiji za preverjanje specialnih sil (angl. Special Operations Forces Evaluation – SOFEVAL) je potekalo v okviru drugega dela niza vojaških vaj Preskok 2026. Kopenski odred je moral v zahtevnih razmerah pokazati ne le usposobljenost posameznih pripadnikov in bojnih skupin, temveč tudi sposobnost načrtovanja, poveljevanja in kontrole ter sodelovanja z drugimi enotami Slovenske vojske.

OD PRIPRAVE DO PREVERJANJA

Za pripravo kopenskega odreda je odgovorna Enota za specialno delovanje, odred pa dopolnjujejo tudi pripadnice in pripadniki drugih enot Slovenske vojske. Priprave so bile postopne, obsegale pa so utrjevanje individualnih veščin ter kolektivno usposabljanje poveljstva in bojnih skupin. Pomemben mejnik je bila udeležba na letošnji mednarodni vojaški vaji Trojan Footprint

Preverjanje je obsegalo temeljne naloge specialnega delovanja.

na Madžarskem, na kateri so skupaj s specialnimi silami drugih članic zavezništva preverjali usklajenost, povezljivost in delovanje podrejenih elementov. SOFEVAL je Natova metodologija sistematičnega ocenjevanja pripravljenosti sil za specialno delovanje. Obsega preverjanje načrtovanja in izvedbe nalog, dela poveljstva in bojnih skupin ter sodelovanja s podpornimi zmogljivostmi. Kopenski odred je tovrstno preverjanje, takrat z Natovimi ocenjevalci, opravil že leta 2022 na mednarodni vojaški vaji Jackal Cave na Madžarskem. Preverjanje leta 2022 je bilo vrhunec približno sedemletnega razvoja te zahtevne zmogljivosti, obsegalo pa je usposabljanje, uvajanje opreme in povezovanje različnih enot. Letošnje preverjanje zato pomeni naslednji korak, in sicer ne več pri vzpostavljanju odreda, temveč pri potrjevanju njegove nadaljnje operativne pripravljenosti. Preverjanje se je začelo 2. septembra v Vojašnici Petra Petriča v Kranju z začetnim pregledom, imenovanim »In Garrison Inspection«. Sedmega septembra je poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Uroš Paternus

pregledal postroj. Povedal je, da bo uspešno opravljeno preverjanje potrdilo pripravljenost kopenskega odreda za izvajanje načrtovanih nalog doma ali v okviru zavezništva. Dodal je, da letošnja vaja Preskok zato ni bila zgolj vaja, temveč tudi pomemben korak pri ohranjanju in razvoju zmogljivosti specialnih sil Slovenske vojske. Od 7. do 11. septembra so preverjali proces načrtovanja delovanja odreda, ki se je končal z izdajo ukaza poveljnika kopenskega odreda podrejenim enotam. Terensko ocenjevanje je sledilo med 14. septembrom in 2. oktobrom. Naloge so izvajali na različnih območjih Slovenije, med drugim na širšem območju Slovenj Gradca in Pomurja.

VOJAŠKA POMOČ IN USPOSABLJANJE REZERVNE SESTAVE

Preverjanje je bilo osredotočeno na tri temeljne naloge specialnega delovanja: specialno izvidovanje, vojaško pomoč in direktne akcije. Ob tem so ocenjevalci spremljali postopke poveljevanja in kontrole ter sposobnost usklajevanja z drugimi enotami in podpornimi zmogljivostmi. Čeprav specialne sile praviloma delujejo v manjših skupinah na taktični ravni, lahko s svojimi nalogami pomembno prispevajo k doseganju operativnih in strateških učinkov. Kako se naloga vojaške pomoči izvaja v praksi, je pokazalo delovanje bojne skupine na območju Slovenj Gradca. V sodelovanju s teritorialnim polkom je bojna skupina usposabljala vod jurišnega odreda, popolnjen s pogodbenimi rezervisti Slovenske vojske, ki so izvedli zavarovanje bližnjega brega Mure ter vzpostavili koridor za prehod skozi razpored lastnih sil. Pri tem so uporabili pristop »usposobi, svetuj in podpiraj« (angl. rain, advise and assist), na podlagi katerega enoto pripravijo na konkretno nalogo, ji zagotovijo potrebno opremo in jo podpirajo tudi pri izvedbi na terenu. Kot je pojasnil poveljnik bojne skupine Enote za specialno delovanje, ki je vodila usposabljanje, so jurišni odred usposobili do zahtevane ravni in ga za nalogo dodatno opremili z napravami za nočno opazovanje. Posebej je poudaril motiviranost, zavzetost in pripravljenost pripadnikov na sodelovanje. »Bojna skupina je tako hkrati preizkusila tudi eno izmed bistvenih nalog Enote za specialno delovanje,« je sklenil poveljnik bojne skupine. Takšno sodelovanje ponazarja, da vojaška pomoč ne pomeni le prenosa znanja, temveč tudi povezovanje enot ter podporo pri izvedbi nalog.

POMEMBNI TUDI ZDRAVSTVENA IN LETALSKA PODPORA

Kopenski odred sta pri preverjanju podpirali specializirana zdravstvena in letalska zmogljivost. Kirurška skupina za podporo specialnemu delovanju je konceptualno sestavljena iz kirurške ekipe (angl. Special Operations Surgical Team – SOST) in ekipe za oživljanje (angl. Special Operations Resuscitation Team – SORT). Njena formalna organizacijska opredelitev v Slovenski vojski se še oblikuje. Med vajo so preverjali njeno podporo specialnemu delovanju in predstavili prikaz oskrbe poškodovanca s poškodbami, ki so zahtevale kirurško oskrbo, ker zaradi narave dela specialnih enot in okolja, v katerem delujejo, evakuacija ni bila mogoča. Vključevanje manjšega visoko usposobljenega interdisciplinarnega kirurškega tima je ključno za preživetje pripadnikov specialnih enot. Letalska enota za specialno delovanje iz sestave 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe je zagotavljala letalsko podporo kopenskemu odredu. V Natovem okviru gre za nišno zmogljivost, namenjeno podpori specialnim operacijam, poznano pod imenom SOATU (angl. Special Operations Air Task Unit), in ni povezana zgolj s posameznim kopenskim odredom. Med preverjanjem je sodelovala pri premikih sil, vključno z infiltracijo in eksfiltracijo, ter pri evakuaciji poškodovanih. Izkušnje z mednarodne vojaške vaje Jackal Cave 2022 so že pokazale, da zmogljivosti kopenskega odreda niso omejene le na bojne skupine. Za zanesljivo delovanje so pomembni tudi zaščitene komunikacije, logistična oskrba in usklajenost z letalskimi enotami. Takšno povezovanje različnih specialističnih zmogljivosti ostaja pomemben del preverjanja pripravljenosti odreda.

NASLEDNJI KORAK: POTRDIČ ZMOGLJIVOSTI

Poveljnik kopenskega odreda je bil po koncu preverjanja zadovoljen s prikazanim, predvsem z delom poveljstva, s postopki bojnih skupin in tudi z drugimi podrejenimi elementi. Izpostavil je profesionalnost, visoko izurjenost in motiviranost pripadnikov ter njihovo sposobnost hitrega prilagajanja razmeram, prav tako pa sposobnost usklajenega delovanja v najzahtevnejših razmerah. Ocenil je, da je vse to posledica trdega dela in odredkanja v preteklih štirih letih. Ker končna ocena ocenjevalcev ni znana, izida preverjanja še ni mogoče predstaviti. Kopenski odred je ena izmed zmogljivosti Slovenije, predvidenih za umeščanje v Natove regionalne načrte. Pred morebitnim nadaljnjim deklariranjem bo nujno ponovno preverjanje po metodologiji preverjanje specialnih sil, ki bo moralo vključevati tudi tuje ocenjevalce.

V aktivnosti je bila vključena tudi letalska skupina za specialno delovanje.

ZDRAVSTVENI ŠČIT POKAZAL USPOSABLJENOST VOJAŠKEGA ZDRAVSTVA

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

Pehotni oddelek
je ob stiku
z nasprotnikom
utrpel poškodbe.

Slovenska vojska je od 13. do 25. septembra na Osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna in v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni sodelovala na mednarodni vojaški vaji Zdravstveni ščit. Vaja je del letošnjega niza vojaških vaj Preskok, ki jih sile Slovenske vojske načrtujejo in organizirajo vsako drugo leto. Vaja Zdravstveni ščit je največja zdravstvena vaja Slovenske vojske v izvedbi Vojaške zdravstvene enote in sodelujočih enot Slovenske vojske, ki je letos potekala že tretjič. Na terenu smo si ogledali vadbene aktivnosti na dnevu za visoke goste, na katerem so bili poveljnikom enot in drugim povabljenim gostom predstavljeni postopki oskrbe poškodovanih od bojišča prek zdravstvene oskrbe v Role 1 in nadaljnje obravnave v Role 2. Hkrati je Veterinarska enota, ki deluje v sestavi Vojaške zdravstvene enote, predstavila delovanje namenske skupine za preprečevanje širjenja nalezljivih živalskih bolezni (zmogljivost AVIN).

Zdravstveni ščit je glavna in najpomembnejša vojaška vaja, ki jo organizira in izvaja Vojaška zdravstvena enota iz sestave Logistične brigade Slovenske vojske. Cilj vaje je bil doseči usposobljenost medicinskih enot na različnih ravneh, od mesta poškodbe z bojnimi reševalci prek oskrbe na ravneh Role 1 in Role 2 do dokončne oskrbe, ki obsega odpust ali vrnitev na bojišče.

V VAJO VKLJUČILI IZKUŠNJE Z AKTIVNIH BOJIŠČ

Letošnja vaja Zdravstveni ščit se je začela z vpoklicem pripadnikov pogodbenih rezervnih sestave in pripravami na matičnih lokacijah enote ter z izvidovanjem. Aktivnosti so se nadaljevale s premikom enot z matičnih lokacij na območje vaje in z izvedbo kolektivnih usposabljanj. Namestnik vodje vaje in namestnik poveljnika Vojaške zdravstvene enote podpolkovnik Borut Lončarič je izpostavil, da so v scenarij vaje vključili izkušnje s trenutnih aktivnih bojišč, kjer se izvajajo tudi maskiranje, zaščita sil, uporaba priročnih objektov ter omejena uporaba opreme in sanitetnega materiala. Kot je dejal, se je na teh območjih odnos do zdravstvenih enot in zmogljivosti zelo spremenil. Simbol Rdečega križa namreč ne zagotavlja varnosti, zato se posledično v nekaterih primerih te označbe na vojaških zdravstvenih objektih in vozilih maskirajo. Enote pa morajo same poskrbeti za zaščito svojih sil. Prav tako na območju Postojne, konkretno na vadišču Poček, v objektu Čukovca in v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni. Aktivnosti zdravstvene oskrbe na ravneh Role 1 in Role 2 so se izvajale v priročnih objektih, ki zagotavljajo zaščito pred nasprotnikovim delovanjem letalstva, artilerije in brezpilotnih letalnih sistemov.

KOLEKTIVNO USPOSABLJANJE VOJAŠKEGA ZDRAVSTVA IN POGODBENIH REZERVISTOV

Vaja pomeni pomembno kolektivno usposabljanje pripadnikov Vojaške zdravstvene enote v letu 2026, ko pripadniki nadaljujejo usposabljanje in urjenje postopkov oskrbe poškodovancev od bojišča do končne oskrbe

- ✖ Bojni reševalci
so oskrbeli poškodovane.
- ✔ Ranjenega službenega psa
so prepeljali v nadaljnjo oskrbo.

oziroma predaje v nadaljnje zdravljenje. Kot je pojasnil podpolkovnik Lončarič, že v letnem načrtovanju predvidijo vpoklice rezervistov, saj pogodbeni rezervni sestava predstavlja več kot polovico pripadnikov Vojaške zdravstvene enote. Primarni vadbenci na vaji so bili poveljstvo enote, pripadniki Lahke premične bolnišnice Role 2, Zdravstvena četa zahod, pripadniki Veterinarske enote in 18. bataljon za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo z Oddelkom za dekontaminacijo, ki so vključeni v zmogljivost AVIN, ter usposobljeni bojni reševalci iz enot 1. in 72. brigade. Na vaji so sodelovali tudi pripadniki Zdravstvene čete vzhod, Medicinsko-logističnega voda, Zdravstvenega centra, Centralne lekarne, 670. logističnega bataljona, 4. teritorialnega polka, ki so poskrbeli za logistično podporo vaje, ter drugih enot Slovenske vojske. V vajo je bilo vključenih skupno več kot 250 pripadnikov Slovenske vojske, med njimi je bila kar tretjina pogodbenih rezervistov.

PRIKAZALI POSTOPKE OSKRBE SLUŽBENEGA PSA IN DOSTAVO KRVI Z DRONOM

Predstavitvena vaja je v rajonu Mahneče obsegala prikaz delovanja pehotnega oddelka, ki je ob stiku z nasprotnikom utrpel izgube in poškodbe. Bojni reševalci iz sestave enot 1. in 72. brigade so oskrbeli poškodovane na bojišču ter dali zahtevke za evakuacijo in nadaljnjo zdravstveno obravnavo. V sestavi oddelka je bil tudi službeni pes, ki je bil v bojnih aktivnostih prav tako poškodovan in mu je bila zagotovljena ustrezna prva pomoč na bojišču. Napadeni oddelek je na podlagi zahtevka prejel podporo enote za hitro posredovanje, ki je zavarovala bojišče in omogočila varno izvedbo evakuacije. Zaradi narave poškodb in potrebe po dodatni krvi je bila na podlagi zahtevka kri dostavljena na bojišče z brezpilotnim zrakoplovom. Sledil je prikaz evakuacije poškodovancev v Role 1, kjer so jih primarno oskrbeli in pripravili na napotitev na višjo raven oskrbe v bolj oddaljeno bolnišnico Role 2. V okviru vaje je Veterinarska enota

V Role 1 so poskrbeli za primarno zdravstveno oskrbo poškodovanih.

Prevoz huje poškodovanih v nadaljnjo oskrbo v Role 2

Slovenske vojske prikazala tudi naloge s področja dezinfekcije, dezinfekcije in deratizacije.

DOSEGLI ZASTAVLJENE CILJE IN DVIGNILI RAVEN USPOSOBLJENOSTI

Vaja Zdravstveni ščit ima status mednarodne vaje, saj so na njej tako kot že v preteklosti tudi tokrat sodelovali pripadniki vojaških zdravstvenih enot iz petih tujih oboroženih sil in v okviru Balkanskih zdravstvenih namenskih sil. Tokrat so bili tuji predstavniki le v vlogi opazovalcev. Kot je ob koncu vaje ocenil podpolkovnik Lončarič, so z vajo dosegli zastavljene cilje, tudi odziv pogodbenih rezervistov je bil glede na kadrovske pomanjkanje v civilnem zdravstvu na visoki ravni. Dodal je, da je vaja sicer opozorila na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bodo poskušali v prihodnosti odpraviti, da bi bili pri izvajanju prihodnjih zdravstvenih vaj in ob ukrepanju v resničnih kriznih razmerah še boljše pripravljeni.

Osebe bolnišnice Role 2 je poskrbelo za višjo raven oskrbe.

FOTO Zvone Vrankar

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 397
SEPTEMBER 2026

7163.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE**
prejme:
generalmajor ÖZKAN ULUTAŞ, 1967,
Turčija

**II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE**
prejmejo:
polkovnik UFUK KARABAL, 1973,
Turčija
major FABIAN HAVERKAMP, 1994,
Švica
major KONSTANTINOS KARGIOTIS,
1985, Grčija

**III. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE IV. STOPNJE**
prejmejo:
stotnik APOSTOLOS MYLONAS, 1991,
Grčija
nadporočnik MATTHEW DIXON, 1988,
Združene države Amerike
praporščak ANDREAS WEDER, 1978,
Švica
štabni vodnik HANSUELI WYSS, 1985,
Švica

Številka: 094-9/2026-42
Datum: 26. 8. 2026

**Mag. Valentin HAJDINJAK
MINISTER**

7164.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE**
prejme:
brigadir TRAIAN MAGHERCĂ, 1978,
Romunija

**II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE IV. STOPNJE**
prejme:
20. INF. BN/A-COY, Romunija

Številka: 094-9/2026-43
Datum: 26. 8. 2026

**Mag. Valentin HAJDINJAK
MINISTER**

7165.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE**
prejme:
polkovnik ANGELO DE ANGELIS,
1971, Italija

Številka: 094-9/2026-44
Datum: 26. 8. 2026

**Mag. Valentin HAJDINJAK
MINISTER**

7166.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-

rambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE**
prejme:
kontraadmiral MARCO CASAPIERI,
1972, Italija

Številka: 094-9/2026-45
Datum: 8. 9. 2026

**Mag. Valentin HAJDINJAK
MINISTER**

7167.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**

**ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM**
prejme:
Denis RADULIĆ, 1972

Številka: 094-9/2026-46
Datum: 8. 9. 2026

**Mag. Valentin HAJDINJAK
MINISTER**

7168.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

**POPRAVEK UKAZA
ŠT. 094-4/2026-203
Z DNE 15. 5. 2026**

Ukaz o podelitvi priznanj načelnika Generalštaba SV (GŠSV, št. 094-4/2026-203 z dne 15. 5. 2026) se popravi tako, da se v točki VIII. BRONASTA MEDALJA NAČELNIKA GŠSV črta prejemnik Aleš ŽIBERT, 30. 11. 1967, Brezovica in doda prejemnik Aleš ŽIBRET, 23. 2. 1984, Ljubljana.

Številka: 094-4/2026-209
Datum: 9. 6. 2026

Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

7169.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GENERALŠTABA SV

BAJONET SLOVENSKE VOJSKE – POROČNIK
prejme:
Ivan Janez HRIBERNIK, 1999

Številka: 094-1/2026-51
Datum: 22. 6. 2026

Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

7170.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
NAČELNIKA GENERALŠTABA SV

I. MEDALJO V SLUŽBI MSSVT
prejmejo:

Luka TURK, 1985
Gorazd VOZEL, 1983
Sabina KOSTANJŠEK, 1976
Teni LUSKOVEC, 1965
Miha PAVLIN, 1987
Jurij ŠRIBAR, 1968
Dražen KOŠTRUN, 1965

II. MEDALJO V SLUŽBI MSSVT ŠT. 2
prejme:
Boštjan PETROVIČ, 1970

III. MEDALJO V SLUŽBI MSSVT ŠT. 3
prejme:
Mitja KREN, 1976

Številka: 094-1/2026-60
Datum: 31. 7. 2026

Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

7171.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza ŠPČ št. 094-5/2013-188 z dne 20. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA PODČASTNIKE

I. ZLATO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Danilo GANC, 1978

II. SREBRNO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Borut ŽUPEVC, 1975

III. BRONASTO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Luka KEČKEŠ, 1981

Številka: 094-1/2026-31
Datum: 21. 4. 2026

Podpolkovnik
Peter JAZBINŠEK
NAČELNIK CENTRA
IN POVELJNIK ŠPČ

7172.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-

rambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11 in 86/11) in Ukaza o priznanjih Poveljstva prostorskih sil št. 094-13/2024-1 z dne 21. 11. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA PROSTORSKIH SIL

BRONASTO MEDALJO PPS
prejme:
Borut CESAR, 1967

Številka: 094-1/2026-26
Datum: 22. 4. 2026

Polkovnik
Branko PODBREŽNIK
POVELJNIK PROSTORSKIH SIL

7173.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Gardne enote Slovenske vojske št. 094-6/2024-28 z dne 4. 3. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GARDNE ENOTE SV

ZAHVALO POVELJNIKA GARDE
prejme:
Nino PEČNIK, 2005

Številka: 094-1/2026-30
Datum: 24. 4. 2026

Podpolkovnik
Bernard POLANEC
POVELJNIK GARDNE ENOTE SV

7174.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ, IZOBRAŽEVANJE
IN USPOSABLJANJE

ZLATO PLAKETO PDRIU
prejme:
David HUMAR, 1968

Številka: 094-1/2026-33
Datum: 5. 5. 2026

Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK PDRIU

7175.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Orkestra Slovenske vojske št. 094-4/2019-9 z dne 9. 4. 2019 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ORKESTRA SV

I. SREBRNO MEDALJO ORKSV
prejme:
Aleksander ERJAVEC, 1976

II. BRONASTO MEDALJO ORKSV
prejmejo:
Bojan STARIN, 1979
Aleš GAŠPARUT, 1977
Rudolf STRNAD, 1971
Blaž UMEK, 1983
Jernej IVAN, 1969
Damjan MEDVEŠEK, 1982
Vanja IVANKOVIČ, 1980

III. BRONASTO PLAKETO ORKSV
prejme:
GŠSV ŠTAB ZSP SF J-8

Številka: 094-1/2026-22
Datum: 7. 5. 2026

Podpolkovnik
Matjaž KOŠELNIK
POVELJNIK ORKESTRA

7176.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno

prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Poveljniško-štabne šole št. 094-5/2013 z dne 13. 11. 2023 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJNIŠKO-ŠTABNE ŠOLE

I. ZLATO PLAKETO PŠŠ
prejme:
Andrej PLOHL, 1986

II. SREBRNO PLAKETO PŠŠ
prejme:
Dane ROT, 1988

III. BRONASTO PLAKETO PŠŠ
prejme:
Jaka BIZJAK, 1985

Številka: 094-1/2026-32
Datum: 7. 5. 2026

Polkovnik
Jure KREJAČ
NAČELNIK CENTRA
IN POVELJNIK PŠŠ

7177.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11 in 86/11) in Ukaza o priznanjih 5. teritorialnega polka št. 094-1/2025-43 z dne 6. 5. 2025 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
5. TERITORIALNEGA POLKA

I. BRONASTO MEDALJO 5. TERP
prejmejo:
Aleš GORENAK, 1976
Uroš PEROVIČ, 1974
Mile MARINKOVIČ, 1971
Igor TEHOVNIK, 1980
Alen BAJRIČ, 1986
Damjan FAKIN, 1976
Matej KORON, 1972

II. POHVALO POVELJNIKA
5. TERP

prejmejo:
Aleš DOBERŠEK, 1978
Karmen CIMPRIČ, 1972
Stanislav GRUDEN, 1967
Peter JELOVŠEK, 1970
Bojan MESIČEK, 1972
Bojan REBEC, 1971
Mateja KONDARDI, 1974
Ivo PETKOVŠEK, 1977
Borut JAVORNIK, 1970
Mitja PODGORNIK, 1976
Gregor VUKOBRAT, 1981
Franc REBOLJ, 1975
Silvo FERLIN, 1978
Tomaž BARLOVIČ, 1972

Številka: 094-1/2026-35
Datum: 15. 5. 2026

Polkovnik
Stojan TODOROVSKI
POVELJNIK

7178.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 10. izvidniškega bataljona št. 094-1/2025-31 z dne 15. 4. 2025 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
10. IZVIDNIŠKEGA BATALJONA

I. ZLATO MEDALJO 10. IB
prejmeta:
Pavel FAJFAR, 1980
Matjaž PODGORNIK, 1975

II. SREBRNO MEDALJO 10. IB
prejmejo:
Robert AŠČIČ, 1988
Boštjan BREČKO, 1977
Jaka KONJAR, 1973
Mitja TOPALOVIČ ČAPELNIK, 1985
Marko BEADER, 1985
Jure JESENOVEC, 1992
Saša VORKAPIČ, 1987
Leon VRTOVEC, 1985
David ŽNIDARŠIČ, 1981

III. BRONASTO MEDALJO 10. IB
prejmejo:
Iztok ROŽANC, 1985
Erazem RAJNAR, 1996
Timon SVETLIN, 1994
Aljaž BOŽIČ, 1997

Maja ANDREJEK, 1976
Jošt PLATIŠA, 1995
Miran KAJIČ, 1988
Primož MANOJLOVIČ, 1982
Kristjan PERŠIČ, 2001
Adam VRTAČNIK, 1989

IV. ZAHVALO POVELJNIKA 10. IB
prejmejo:
460. ARTILERIJSKI BATALJON
ENOTA ZA SPECIALNO DELOVANJE
670. LOGISTIČNI BATALJON

V. POHVALO POVELJNIKA 10. IB
prejmejo:
Miha OBREZA, 1998
Matej CAJHEN, 2002
Luka ŽNIDARČIČ, 1979
Blaž RAKAR, 1984
Anja PERUŠIČ, 1996
Martin KAVČNIK, 1996
Grega ŠEME, 1995
Ana GRUBAR, 1991
Aljaž BANDALO MAGRIČ, 2001
Andrej HITI, 1989
Anže KUTIN, 1999
Jernej MAROVT, 1978
Jernej KUMER, 1984

Številka: 094-1/2026-37
Datum: 28. 5. 2026

**Podpolkovnik
Žiga PRETNAR
POVELJNIK**

7179.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 10. izvidniškega bataljona št. 094-1/2025-31 z dne 15. 4. 2026 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
10. IZVIDNIŠKEGA BATALJONA

ZLATO MEDALJO 10. IB
prejme:
Žiga PRETNAR, 1982

Številka: 094-1/2026-43
Datum: 28. 5. 2026

**Podpolkovnik
Matjaž STRMČNIK
POVELJNIK 10. IB**

7180.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o medaljah in priznanjih 14. INŽB št. 094-1/2025-18 z dne 4. 3. 2025 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
14. INŽENIRSKEGA BATALJONA SV

I. ZLATO MEDALJO 14. INŽB
prejme:
Aleksander MURKO, 1962

II. SREBRNO MEDALJO 14. INŽB
prejme:
Marjeta MARKELC, 1968

III. BRONASTO MEDALJO 14. INŽB
prejmejo:
Mitja ŠVIGELJ, 1974
Ludvik KOS, 1970
Gregor KAPELE, 1985
Janko KOČEVAR, 1997
Igor VARGA, 1968
Martin ZUPANČIČ, 1978
Frančišek SVET, 1980
Jurij KADUNC, 1968
Daniel ĐUKIČ, 1975
Andrej PAVLIN, 1984
Alen KOVAČ, 1985
Barbara KOS, 1980
Dejan AUPIČ, 1977

IV. BRONASTO PLAKETO 14. INŽB
prejmejo:
18. BATALJON JRKBO
157. LOGISTIČNI BATALJON/
2. ČVMB/4. VOD
Vesna URBANIJA, 1976
Rudolf GOLOB, 1976

Številka: 094-1/2026-34
Datum: 30. 5. 2026

**Podpolkovnik
Alojz ZUPANČIČ
POVELJNIK**

7181.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št.

32/24) in Ukaza o priznanjih 1. BR št. 084-5/2013-155 z dne 19. 11. 2013 z dopolnitvami izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
1. BRIGADE SV

BRONASTO MEDALJO 1. BR
prejme:
Anita SOVIČ, 1980

Številka: 094-1/2026-38
Datum: 1. 6. 2026

**Polkovnik
Gregor VODEB
POVELJNIK 1. BR**

7182.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Šole za podčastnike št. 094-5/2013-188 z dne 20. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA PODČASTNIKE SV

I. ZLATO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Gregor FIŠTRAVEC, 1991

II. SREBRNO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Jan KOZIN, 1996

III. BRONASTO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Marko BIZJAK, 1995

Številka: 094-1/2026-44
Datum: 4. 6. 2026

**Podpolkovnik
Peter JAZBINŠEK
NAČELNIK CENTRA
IN POVELJNIK ŠPČ**

7183.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena

Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Šole za častnike št. 094-5/2013-179 z dne 13. 11. 2013 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA ČASTNIKE

ZLATO MEDALJO ŠČ
prejme:
Aleš AVSEC, 1975

Številka: 094-1/2026-39
Datum: 8. 6. 2026

**Major
Milan REŽONJA
NAMESTNIK POVELJNIKA ŠČ**

7184.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 15. BRVLZO št. 094-8/2024-375 z dne 4. 9. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
15. BRIGADE VOJAŠKEGA
LETALSTVA IN ZRAČNE OBRAMBE

**I. BRONASTO MEDALJO
15. BRVLZO**
prejmejo:

Damjan PLANINC, 1972
Andrej HOSTNIK, 1975
Špela VESEL, 1981
Boris PIRNAT, 1979
Robert HAUER, 1981
Janez JERALIČ, 1982
Anže DERLINK, 1987
Jožef POLLAK, 1987
Andrej KAVNIK, 1976
Boris BRELIH, 1976

**II. POHVALO POVELJNIKA
15. BRVLZO**
prejmejo:

Gregor TOME, 1970
Matej BEČAN, 1980
Jure BAJC, 1992
Igor COLARIČ, 1972
Grega GAZVODA, 1980

**III. ZAHVALO POVELJNIKA
15. BRVLZO**
prejme:

Damjana DRAB, 1984

Številka: 094-1/2026-18
Datum: 9. 6. 2026

**Brigadir
Janez GAUBE
POVELJNIK**

7185.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA 18. BJRKBO

v čin desetnika:
Štefan ZUPANC, 1989

Številka: 811-2/2026-66
Datum: 18. 6. 2026

**Podpolkovnik
Primož SAVINŠEK
POVELJNIK 18. BJRKBO**

7186.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 20. LPB

I. v čin naddesetnika:
Natalija DUCMAN, 1987
David JAVERNIK, 1980
Matevž KOCJAN, 1995
Katja KRIŽOVNIK KERŠ, 1980
Nataša OSET, 1982
Uroš POTOČNIK, 1981
Marko ŠPES, 1984

II. v čin desetnika:
Damjan OJSTERŠEK, 1986

Marsel SITER, 2000
Mitja TEMNIKER, 1988
Andreja VOLK, 1995

III. v čin poddesetnika:
Matija ATELŠEK, 2000
Blaž BENCIK, 1988
Nina BRAVEC, 2002
Nina BREZOVŠEK, 1993
Peter HERCOG, 1982
Igor IVANI, 1978
Urban JUG, 1996
Matjaž KUNDIH, 1989
Aleš LANCNER, 1976
Dejan LESJAK, 1981
Marko PODGORELEC, 1978
Peter TRBOVC, 1991

Številka: 811-4/2026-63
Datum: 19. 6. 2026

**Podpolkovnik
Samo STREHAR
POVELJNIK 20. LPB**

7187.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 20. LPB št. 094-1/2025-13 z dne 20. 2. 2025 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
20. LAHKEGA PEHOTNEGA
BATALJONA

I. SREBRNO MEDALJO 20. LPB
prejmejo:
Dejan MARINIČ, 1978
Andrej KANCLER, 1983
Marjan FERLIN, 1972
Marko ŠPES, 1984
Dean TKAVC, 1985

II. BRONASTO MEDALJO 20. LPB
prejmejo:
Nataša KUNAJ, 1979
Bojan HORVAT, 1978
Matej ZORIČ, 1979

III. BRONASTO PLAKETO 20. LPB
prejme:
8. TERITORIALNI POLK

**IV. ZAHVALO POVELJNIKA
20. LPB**

prejme:
Nejc HALADEJA, 1986

V. POHVALO POVELJNIKA
20. LPB

prejmejo:
Gregor PERPAR, 1979
Vito ADAM, 1983
Primož PIKALO, 1981
Matevž KOCJAN, 1995
Ana ZDOVC, 1998
Marcel BERGLEZ, 1986

Številka: 094-1/2026-45
Datum: 19. 6. 2026

Podpolkovnik
Samo STREHAR
POVELJNIK 20. LPB

7188.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
72. BRIGADE SV

ZLATO MEDALJO 72. BR
prejme:
Gregor HAFNER, 1977

Številka: 094-1/2026-54
Datum: 19. 6. 2026

Polkovnik
Boštjan LESJAK
POVELJNIK 72. BR

7189.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 1. BR št. 094-5/2013-155 z dne 19. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
I. BRIGADE SV

ZLATO PLAKETO 1. BR

prejme:
Gregor VODEB, 1972

Številka: 094-1/2026-57
Datum: 19. 6. 2026

Polkovnik
Miha RIJAVEC
POVELJNIK 1. BR

7190.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza ESD št. 094-5/2013-256 z dne 13. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ ENOTE
ZA SPECIALNO DELOVANJE SV

I. BRONASTO MEDALJO ESD
prejmejo:
Franci DOLANC, 1979
Amadej PETELINŠEK, 1992
Aleš BARTOLJ, 1976

II. ZLATO PLAKETO ESD
prejmeta:
Albin CENTA, 1968
Robert KORDIŠ, 1972

III. POHVALO POVELJNIKA ESD
prejmejo:
Nejc BURIČ, 1988
Siniša BAUER, 1989
Franc Mihael GOTLIN, 2000
Žiga AJSTER, 1994
Miha MAVRETIČ, 1996
Maks KOSTANJEVEC, 1989

Številka: 094-1/2026-47
Datum: 22. 6. 2026

Podpolkovnik
Matija JAZBEC
POVELJNIK

7191.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih

Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Šole za častnike št. 094-5/2013-179 z dne 13. 11. 2013 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA ČASTNIKE

I. ZLATO PLAKETO ŠČ
prejme:
Vili OLOVEC, 1984

II. SREBRNO PLAKETO ŠČ
prejme:
Sonja VOLF, 1982

III. BRONASTO PLAKETO ŠČ
prejme:
Lea DREJTA, 2000

Številka: 094-1/2026-52
Datum: 22. 6. 2026

Major
Milan REŽONJA
NAMESTNIK POVELJNIKA ŠČ

7192.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ, IZOBRAŽEVANJE
IN USPOSABLJANJE

BRONASTO MEDALJO PDRIU
prejmejo:
Teja Monika RAJH, 1987
Andreja BIZJAK, 1972
Miha RIJAVEC, 1976

Številka: 094-1/2026-53
Datum: 22. 6. 2026

Polkovnica
Alenka PETEK
NAMESTNICA
POVELJNIKA PDRIU

7193.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 107. LEBA št. 094-5/2013-165 z dne 7. 11. 2013 z dopolnili izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
107. LETALSKE BAZE

I. SREBRNO MEDALJO 107. LEBA
prejmeta:
Miha BOŽIČ, 1988
Matej PETRIČ, 1976

II. BRONASTO MEDALJO 107. LEBA
prejme:
Vekoslav KORITNIK, 1973

III. POHVALO POVELJNIKA
107. LEBA
prejmejo:
Jan SABOLIČ - ZAMAN, 2006
Janja KERIN, 1990
Aleksandra KOCJAN, 1976
Leo KOVAČIČ, 1979
Miroslav HUNSKI, 1970
Robert HAUER, 1981
Robert BAN, 1978

Številka: 094-1/2026-24
Datum: 24. 6. 2026

Podpolkovnik
Janez KRAŠEVEC
POVELJNIK

7194.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Gardne enote Slovenske vojske št. 094- 6/2024-28 z dne 4. 3. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GARDNE ENOTE SV

I. BRONASTO MEDALJO GARDE

prejme:
Peter TRBOVC, 1991

II. ZLATO PLAKETO GARDE
prejme:
Uroš PATERNUS, 1973

III. SREBRNO PLAKETO GARDE
prejme:
EVOJ EDVARDA PEPERKA, KUHINJA

Številka: 094-1/2026-40
Datum: 26. 6. 2026

Podpolkovnik
Bernard POLANEC
POVELJNIK GARDNE ENOTE SV

7195.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA GARDE

v čin poddesetnika:
Anže ZAPUŠEK, 1998

Številka: 811-2/2026-42
Datum: 26. 6. 2026

Podpolkovnik
Bernard POLANEC
POVELJNIK GARDNE ENOTE SV

7196.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Logistične brigade št. 094-5/2013-178 z dne 12. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
LOGISTIČNE BRIGADE SV

I. ZLATO MEDALJO LOGBR
prejme:

Matjaž OSTREŽ, 1972

II. SREBRNO MEDALJO LOGBR
prejmeta:
Andrej ROBNIK, 1977
Marijo REGEIS, 1971

III. BRONASTO MEDALJO LOGBR
prejmejo:
Greta POTOČNIK, 1971
Matevž ŠEŠET, 1984
Robert VENCELJ, 1971
Matej BEKE, 1971
Nuša KASTELIC, 1994
Mitja SODJA, 1977
Matej PERGER, 1988
Boris VOLJČ, 1969
Danijel LIVIČ, 1971
Nina ZAKRAJŠEK, 1989
Tamara PIVC, 1978

IV. POHVALO POVELJNIKA LOGBR
prejmejo:
Jan LIPUŠ, 2003
Žan LIPUŠ, 2003
Aleš CAFUTA, 1981
Davor KARDOS, 1982
Ksenija SKOK, 1977
Jernej GORNIK, 2002
Eva KEJŽAR NEMANIČ, 1982
Gorazd PODLESNIK, 1970
Aleksander STANKOVIČ, 1983
Alja ONDER, 1999
Peter ŽERAK, 1980

Številka: 094-1/2026-50
Datum: 1. 7. 2026

Polkovnik
Igor VERŠNIK
POVELJNIK LOGISTIČNE
BRIGADE SV

7197.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Poveljstva prostorskih sil št. 094-13/2024-1 z dne 21. 11. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA PROSTORSKIH SIL

I. BRONASTO MEDALJO PPS
prejmejo:

Andreja KAPUŠIN, 1969
Matjaž LAPAJNE, 1972
Tina ČARMAN, 1978
Marinka MRAK PIRNAT, 1964
Dejan ZARNIK, 1976
Amir EGRLIČ, 1968
Valter LIKAR, 1966
Simon KRAŠOVEC, 1968
Darinka KOREN, 1970
Igor REŽEK, 1970
Andrej JURJEVIČ, 1964
Damjan POLAK, 1975
Jožef FAIČ, 1969
Dušan Janez ZIŠKO, 1971
Karmen BOŠTJANČIČ GOMBAČ, 1977
Samoel LAJEVEC, 1965
Andrej KRESE, 1971

II. SREBRNO MEDALJO PPS
prejme:
Viljem KOVAČIČ, 1968

III. POHVALO POVELJNIKA PPS
prejmejo:
Boris POPLATNIK, 1965
Dušan KUKOVEC, 1967
Andreja KETE, 1969
Primož ČIBEJ, 1964

Številka: 094-1/2026-56
Datum: 1. 7. 2026

Polkovnik
Branko PODBREŽNIK
POVELJNIK PROSTORSKIH SIL

7198.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih Poveljstva prostorskih sil št. 094-13/2024-1 z dne 21. 11. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA PROSTORSKIH SIL

ZLATO MEDALJO PPS
prejme:
Branko PODBREŽNIK, 1963

Številka: 094-1/2026-58
Datum: 2. 7. 2026

Polkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK PROSTORSKIH SIL

7199.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 11. PKIKO št. 094-8/2026-33 z dne 5. 2. 2026 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ 11. PKIKO

I. ZLATO MEDALJO 11. PKIKO
prejme:
Marko ZUPANC, 1969

II. SREBRNO MEDALJO 11. PKIKO
prejmejo:
Dejan VAUDA, 1976
Andrej LESKOVAR, 1979
Aleš SKALE, 1979

III. BRONASTO MEDALJO 11. PKIKO
prejmejo:
Iztok BALAZIČ, 1974
Simon SOVINC, 1972
Marijo KASAPOVIČ, 1985
Damijan HUŠKO, 1971
Sabina MRAK, 1989
Luka PRAŠNIKAR, 1982
Egon PREDIKAKA, 1981
Samo MIHAČIČ, 1972

IV. BRONASTO PLAKETO 11. PKIKO
prejmeta:
Damjan LANG, 1979
Danilo KEKEC, 1973

V. POHVALO POVELJNIKA 11. PKIKO
prejmejo:
Matevž SCHAUBACH, 1979
Adem SIKIRIČ, 1992
Adnan HUSANOVIČ, 1980

Številka: 094-1/2026-36
Datum: 6. 7. 2026

Podpolkovnik
Mihael PLEVNİK
POVELJNIK

7200.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 11. PKIKO

I. v čin naddesetnika:
Boštjan PERMOSER, 1982

II. v čin desetnika:
Rok KRAJNC, 1989

III. v čin poddesetnice:
Sabina MRAK, 1989

Številka: 811-4/2026-65
Datum: 29. 6. 2026

Podpolkovnik
Mihael PLEVNİK
POVELJNIK 11. PKIKO

7201.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 9. bataljona zračne obrambe št. 094-5/2024-77 z dne 30. 8. 2024 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
9. BATALJONA ZRAČNE OBRAMBE

I. ZLATO PLAKETO 9. BZO
prejme:
Boštjan KOZINA, 1966

II. SREBRNO PLAKETO 9. BZO
prejme:
Robert HRIBERNIK, 1973

III. POHVALO POVELJNIKA
9. BZO
prejme:
Tomaž KAVČIČ, 1975

IV. BRONASTO MEDALJO 9. BZO
prejmejo:
Matjaž LORBER, 1991
Rok LOPAN, 1989
Andrej GORIŠEK, 1978

Številka: 094-1/2026-28
Datum: 7. 7. 2026

Majorka
Špela VESEL
POVELJNICA

NOVI PRISTAN PRISTANIŠKIH GASILCEV

BESEDILO Sebastijan Kopušar
FOTO Bruno Toič

Ko so 2. oktobra v Luki Koper odprli sodoben gasilski objekt za tamkajšnjo poklicno gasilsko enoto, je bila v središču slovesnosti zgradba, vendar so vsi govorili o ljudeh. Odprtje več kot štirimilijonske naložbe je sovpadalo s praznovanjem 60-letnice organizirane gasilske dejavnosti v podjetju. »Bistvo varnosti se ne začne z opremo, temveč z ljudmi, ki so pripravljeni, ki vedo, kaj morajo narediti, in ki ob težavah ne čakajo, da jih bo rešil kdo drug,« je na prireditvi ob odprtju dejal slavnostni govornik, minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak.

Minister Hajdinjak je poudaril, da se lahko v Luki Koper običajen delovni dan hitro prelevi v vse prej kot običajnega: »Takrat štejejo minute. Zato je pomembno, da imate sodoben gasilski dom na pravi lokaciji.« Objekt je umeščen v sredino pristanišča, zato omogoča hitro posredovanje gasilcev v vse smeri. Prva pametna stavba na tem območju vključuje centralni daljinski sistem nadzora in upravljanja ter sončno elektrarno, ki bo na leto proizvedla približno 95 megavatnih ur električne energije. V zadnjih letih je bil prenovljen tudi večji del pristaniškega hidrantnega sistema. Ko bo končan avtomatiziran sistem gašenja v garažni hiši s 25.000 parkirnimi mesti, bo po podatkih podjetja to eden največjih sistemov v Evropi. »V vseh teh letih se ni spremenilo temeljno gasilsko pravilo. Ko zazvoni, greš. Biti pripravljen, stopiti naprej, pomagati. To je bilo bistvo leta 1966 in to je bistvo tudi danes,« je dejal minister Hajdinjak in čestital tistim, ki bodo novemu gasilskemu domu dali življenje. »In ko se bodo vrata tega doma odprla, ko boste šli na pomoč, se vedno vsi varno vrnite,« je zbranim zaželel slavnostni govornik.

Član uprave in delavski direktor Luke Koper Vojko Rotar je 4,3 milijona evrov vredno naložbo v novi gasilski dom označil za pomemben element zagotavljanja varnosti. Ob tem je poudaril, da to kaže na zrelost podjetja, saj skrb za varnost in preventivo ni tako vidna kot številke o pretovoru in prometu, vendar je pomemben steber prihodnosti. Poklicna gasilska enota Luke Koper danes šteje 35 poklicnih gasilcev. Po besedah poveljnika Mateja Ličana v enoti vsako leto posredujejo pri približno 750 dogodkih. Ne le pri požarih, temveč tudi pri drugih nesrečah in razlitjih, pomagajo poškodovanim in obolelim ter odpravljajo posledice naravnih nesreč. Pri tem jim vedno stojijo ob strani člani Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Luka Koper, ki je začelo delovati leta 1966, iz njega pa je leta 1985 zrasla poklicna enota. Večina zaposlenih v poklicni enoti je še vedno tudi

4 Minister Hajdinjak je v navzočnosti vodstva Luke Koper odprl nov gasilski objekt.

članov prostovoljnih društev, tako luškega kot drugih, kar omogoča izmenjavo izkušenj in krepí njihovo povezanost. Prostovoljni gasilec Vlado Blaževič, ki je kot najstarejši član društva na slovesnosti nosil prapor, je dejal, da so tehnične izboljšave v zadnjih desetletjih močno spremenile naravo njihovega dela. »Saj vidite, kakšna je razlika samo med vozili,« je pokazal na starodobnik, ki je skromno stal v senci sodobnega gasilskega vozila. Ena večjih nesreč, ki se jih spominja, se je zgodila pred približno desetimi leti, ko je voznik viličarja padel v ladijsko podpalubje in preminil. Med večjimi nesrečami, povezanimi z ognjem, pa se spominja požara na plinskem viličarju, ki so ga pogasili šele tako, da so vozilo potopili v morje. »Šestdeset let gasilstva v pristanišču je zgodba generacij, ki so se bile pripravljene povezati za varnost ljudi in premoženja,« je poudaril predsednik Prostovoljnega industrijskega društva Luka Koper Matjaž Dodič. Minister je nato obiskal Vojašnico slovenskih pomorščakov v Ankaranu, kjer so mu pripadniki 430. mornariškega divizion predstavlili delo in organiziranost enote. Stopil je tudi na krov vojaških ladij Ankaran in Triglav, z ladjo Triglav pa se je odpravil še na krajšo predstavitevno plovbo.

5 Minister Hajdinjak se je v Ankaranu srečal s pripadniki mornariškega divizion.

USPOSABLJANJE VODIJ REŠEVALNIH MODULOV

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Jakob Oražem

V Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu je od 13. do 18. septembra potekal mednarodni tečaj za vodstveno osebje reševalnih enot oziroma modulov, ki je del evropskega programa usposabljanja s področja civilne zaščite. Na njem je sodelovalo 17 udeležencev iz 15 držav. Na usposabljanju so se seznanili z učinkovitim sodelovanjem v mednarodnih reševalnih intervencijah v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite. Usposabljanje v celoti financira Evropska unija, vsebinsko in organizacijsko ga vodi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju s partnerji iz Avstrije in Nemčije, predavatelji in trenerji pa prihajajo tudi iz drugih evropskih držav.

Vodja Sektorja za razvojne projekte Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter vodja tečaja Milena Dobnik Jeraj je pojasnila, da evropski program usposabljanj na področju civilne zaščite obsega več vrst in stopenj tečajev ter program izmenjave strokovnjakov in program vaj. »Ta tečaj, namenjen vodstvenemu osebju modulov v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu, organiziramo od leta 2023, različna druga usposabljanja v okviru

evropskega mehanizma civilne zaščite pa izvajamo že od leta 2010. Tečaj se osredotoča na pomembnejša vprašanja interoperabilnosti, samozadostnosti in logistike pri napotitvah na reševalne intervencije v tujino ter vključuje poznavanje mednarodnih koordinacijskih mehanizmov in struktur ter komunikacijo s številnimi deležniki, ki so prisotni ob nesrečah v zahtevnem in intenzivnem mednarodnem okolju,« je razložila. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je odgovorna za vsebinsko pripravo in vodenje tečaja s simulacijsko vajo, skladno s kurikulumom, ki ga je določila Evropska komisija, ter za administrativno in organizacijsko podporo, zagotavljanje strokovnega osebja ter ocenjevanje udeležencev. »Ekipa za izvedbo tečaja je mednarodna, predavatelji in trenerji prihajajo iz več evropskih držav,« je dodala Dobnik Jeraj. Udeleženci tečaja pridobijo znanje in veščine za uspešno delovanje na mednarodnih reševalnih intervencijah. Spoznajo različne module in odzivne zmogljivosti ter mehanizme certificiranja in delovanja v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite. Program jim omogoča razumevanje razlik med misijami znotraj in zunaj Evropske unije ter jim daje kompetence za ustrezno pripravo, mobilizacijo, logistično načrtovanje in delovanje v prizadeti državi, pri čemer pridobijo tudi znanje o vzpostavitvi baznega tabora, mapiranju, sodelovanju in koordinaciji z različnimi deležniki ter postopkih podpore države prejemnice pomoči. Prav tako se usposobijo za načrtovanje in izvedbo misije, vključno z demobilizacijo, za sodelovanje na koordinacijskih sestankih, vodenje informacijskega in varnostnega procesa s pripravo varnostnega načrta ter za učinkovito komuniciranje z mediji in VIP-osebami. Usposabljanje je obvezno za vodstvo modulov, ki so v postopku certificiranja, kar jim omogoča, da svoje zmogljivosti uvrstijo v evropski nabor odzivnih zmogljivosti.

VSAKA NAPOTITEV V TUJINO JE EDINSTVENA

Predavatelj Magnus Eriksson iz Švedske je po izobrazbi inženir požarne varnosti. Deluje na področju gasilstva kot regionalni vodja intervencij ter vodja ekip za prečrpavanje velikih količin vode, gašenje z letali in posredovanje ob razlitjih nafte. Kot eden izmed treh glavnih trenerjev in

**Udeleženci usposabljanja
za vodje reševalnih modulov v Sloveniji**

predavatelj predava o celotnem ciklu misije – od aktivacije, mobilizacije in faze transporta do prihoda v prizadeto državo. Udeležencem je predstavil bogate praktične izkušnje s svojih reševalnih intervencij in misij v Afriki, Evropi, na Bližnjem vzhodu in Balkanu. Povedal je, da je prvi del tečaja spletni, nato pa tečaj v živo obsega 15 različnih predavanj ter tridnevno intenzivno simulacijsko vajo, ki poteka od torka do četrтка in se konča s petkovo evalvacijo ter pregledom delovanja. Prav simulacijska vaja je del tečaja, v katerem udeležencem predstavijo realistične scenarije, s katerimi nato vadijo vse faze napotitve. Udeležence med tečajem tudi ocenjujejo, predvsem njihovo sodelovanje, odzivanje in napredovanje, ter jim s spodbudnimi nasveti pomagajo izboljševati vodstvene veščine. Eriksson je izpostavil, da je za tečajnike pomembno celostno razumevanje mehanizma Unije na področju civilne zaščite, mednarodne interoperabilnosti ter dobre komunikacije in sodelovanja med vodji ekip. Trener Carlo Vanzini iz Avstrije prihaja iz Deželnega poveljstva gasilcev v Salzburgu, kjer je vodilni član mednarodne skupine za odzivanje na nesreče, specializirane za gozdne požare, prečrpavanje velikih količin vode in tehnično reševanje. Po poklicu je kontrolor zračnega prometa in predavatelj, v gasilskih vrstah pa prostovoljno deluje že več kot 40 let. Tečajnike uči predvsem o varnosti in zaščiti

na misijah, upravljanju informacij ter vzpostavitvi baze. Povedal je, da so udeleženci vodje različnih modulov – od gorskega reševanja do helikopterskega gašenja. V svoji karieri je sodeloval na več mednarodnih reševalnih intervencijah, med njimi tudi pri žledolomu v Sloveniji leta 2014, pri poplavih v Srbiji in nazadnje pri gašenju gozdnih požarov v Grčiji. Povedal je, da je vsaka napotitev edinstvena, tečaj pa udeležence pripravlja tudi na nepričakovane razmere.

Celoten projekt izvajanja osmih vrst usposabljanj za zmogljivosti, ki so lahko napotene na mednarodne reševalne intervencije v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite, vodi konzorcij TVC pod vodstvom nemške Zvezne službe za tehnično pomoč (nem. Technisches Hilfswerk – THW), v njem pa sodeluje 18 partnerjev, med njimi tudi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Konzorcij izvaja usposabljanja skladno s pogodbo z Generalnim direktoratom Evropske komisije za evropsko civilno zaščito in operacije humanitarne pomoči. Allen Head, ki sodeluje v vodstvu projektnega konzorcija, je pojasnil, da pri tečaju sodeluje z dvojnim namenom – zaradi nadzora kakovosti izvedbe in podpore ter zato, ker bo pozneje tudi sam prevzel vlogo vodje tečaja. Konzorcij sodeluje s partnerji, ki v svojih državah gostijo tečaje za napotljive zmogljivosti, kakršen je tokrat v Sloveniji. Kot je povedal Head, se lahko pohvalijo z izjemnim osebjem in zelo dobrimi odzivi udeležencev, kar je najpomembnejše. Pojasnil je, da je TVC pogodbeni partner generalnega direktorata in ponuja različne vrste tečajev, tako uvodne, napredne kot specializirane. Izpostavil je pomen kakovosti in prilagajanja usposabljanj realističnim razmeram. Zaradi naraščajočega obsega in spreminjajočega se značaja nesreč se program usposabljanj redno preverja in posodablja, hkrati pa se ocenjujejo tveganja, s katerimi se strokovnjaki spoprijemajo na terenu.

NAJBOLJ VŠEČ SO JIM SIMULACIJSKE VAJE

Udeleženci tečaja so se strinjali, da je usposabljanje zelo intenzivno, izpostavili pa so predvsem simulacijske vaje, pri katerih so delovali, kot da gre za resničen scenarij. Prav praktični del se jim je zdel še posebej zanimiv. David Hierholzer iz Nemčije je vodja gorskega reševanja in se ukvarja tudi z odzivom ob večjih nesrečah. Trenutno sodeluje pri vzpostavljanju modula za gorsko iskanje in reševanje v okviru evropskega mehanizma civilne zaščite. Usposabljanje je ocenil kot izjemno profesionalno in dobro organizirano, posebej pa je izpostavil simulacijske vaje, saj omogočajo praktično uporabo postopkov in dokumentacije. Zanj sta bila pomemben del tečaja tudi mreženje in izmenjava izkušenj z udeleženci iz drugih držav. Ana Miličić iz Hrvaške je častnica za povezavo v hrvaškem modulu za reševanje s čolni ob poplavih in je zaposlena na področju civilne zaščite. Povedala je, da so se na tečaju seznanili z načini delovanja, pri simulacijskih vajah pa so bili izpostavljeni tudi določeni stopnji stresa in igranju vlog. Prav slednje jim je bilo še posebej blizu, saj je bolj praktične narave kot administrativno delo, čeprav je tudi to pomembno za razumevanje delovanja ob napotitvah. Vadym Tiuttiunnyk iz Ukrajine je specializiran za kemijsko, biološko, radiološko in jedrsko detekcijo. Pojasnil je, da ima veliko praktičnih izkušenj, na tečaju pa je pridobil dodatno znanje za pripravo na reševalne intervencije v tujini.

Milena Dobnik Jeraj je ob koncu tečaja poudarila, da bodo tečajniki pridobljeno znanje lahko uporabili za izboljšanje svojega dela tako doma kot na mednarodnih reševalnih intervencijah. Tudi poznanstva, ki se na tečajih spletejo s kolegi iz drugih držav, bistveno prispevajo k temu, da enote učinkoviteje sodelujejo v mednarodnih intervencijah, kar se je pokazalo tudi ob večjih nesrečah v Sloveniji. Takrat so pomagale ekipe iz tujine, ob poplavih leta 2023 pa je Slovenija prejela pomoč iz kar 17 držav. Še en podoben tečaj bo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje gostila oktobra 2026. Z izvajanjem usposabljanj ostaja Slovenija aktivna partnerica v okviru evropskega mehanizma civilne zaščite.

PRVIČ TEČAJ ZA OPERATERJE BREZPILOTNIH SISTEMOV

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska je od 7. do 25. septembra v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani in na strelišču Bač izvedla prvi tritedenski tečaj praktičnega usposabljanja operaterjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov razreda I – kategorije mikro. Nosilna enota izvedbe je bila 1. brigada Slovenske vojske. Tečaja so se udeležili pripadniki iz 1. in 72. brigade, ki bodo poskrbeli, da se bodo znanje in izkušnje že na začetku načrtno širili na taktične enote Slovenske vojske. Tečajnike smo zadnji teden tečaja obiskali na strelišču Bač, kjer je potekalo praktično usposabljanje na vzletišču za brezpilotne sisteme.

Sodobno operativno okolje kaže, da sistemi brezpilotnih zrakoplovov postajajo sestavni del delovanja na nižjih taktičnih ravneh, saj so sposobni hitrega pridobivanja informacij, izboljšujejo situacijsko zavedanje ter pomagajo pri odločanju poveljnikov in delovanju taktičnih enot.

VZPOSTAVLJANJE ZMOGLJIVOSTI SISTEMOV BREZPILOTNIH ZRAKOPLOVOV

Tudi Slovenska vojska nadaljuje sistematično vzpostavljanje zmogljivosti na področju mikro sistemov brezpilotnih zrakoplovov prvega razreda. Pomemben del te zmogljivosti so tudi sistemi brezpilotnih zrakoplovov s prvoosebim pogledom, pri katerih operater zrakoplov upravlja prek neposrednega prenosa slike kamere na zrakoplovu. Brezpilotni sistem je lahko tehnološko napreden, vendar njegovo pravo vrednost ustvari šele usposobljen operater, ki ga zna pravilno, varno in učinkovito uporabiti. Eden najpomembnejših začetnih korakov pri vzpostavljanju te zmogljivosti v Slovenski vojski je tečaj praktičnega usposabljanja operaterjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov, ki so ga v Slovenski vojski izvedli prvič. Program tečaja za operaterje je nastal v Sektorju za razvoj zmogljivosti Generalštaba Slovenske vojske v sodelovanju z Vojaškim letalskim organom. Na podlagi tega je bil napisan tudi priročnik, ki je z opredeljenimi namenskimi vajami podprl izvedbo tečaja.

POT DO USPOSOBLJENEGA OPERATERJA

Vstopna točka na poti do operaterja je uspešno opravljeno teoretično usposabljanje, ki ga izvaja Letalska šola iz sestave 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe. »Pridobljeno znanje je podlaga za nadaljnje postopno usposabljanje posameznika,« je poudaril vodja tečaja major Blaž Planinc iz Sektorja za razvoj zmogljivosti z Generalštaba Slovenske vojske. Tritedensko praktično usposabljanje je naslednji korak na tej poti. Tečajniki so teoretično znanje in veščine, pridobljene na simulatorjih, prenesli v praktično letenje ter postopno razvijali sposobnosti za varno, učinkovito in taktično ustrezno uporabo mikro sistemov brezpilotnih zrakoplovov v operativnem okolju. Ob koncu pa so dobili potrdilo o usposobljenosti, ki ga bodo morali skladno s pravilnikom obnavljati na vsaka tri leta. Major Planinc je razložil, da je poseben poudarek tečaja namenjen razumevanju zmogljivosti in omejitev sistemov, pripravi za letenje, varnostnim

standardom, pravilnemu odločanju in obvladovanju sistema v vseh terenskih razmerah. Pridobitev osnovnega znanja še ne pomeni konca usposabljanja operaterjev. Pomeni namreč podlago, na kateri mora operater nadaljevati praktično delo in vaditi ter z operativnim delom sistematično izpopolnjevati svoje znanje in izkušnje.

V PRIPRAVO IN IZVEDBO PROGRAMA VKLJUČENI IZKUŠENI INŠTRUKTORJI IZ ENOT SLOVENSKE VOJSKE

V izvedbo programa tečaja so bili vključeni izkušeni inštruktorji iz enot 1. in 72. brigade, 5. obveščevalno-izvidniške enote, Centra za združeno usposabljanje in Sektorja za razvoj zmogljivosti Generalštaba Slovenske vojske. Tečaja pa so se udeležili pripadniki iz enot 1. in 72. brigade. Prav vključevanje pripadnikov obeh brigad v usposabljanje bo omogočilo, da se znanje ne zadržuje le v eni enoti, temveč se že od začetka oblikuje skupna baza znanja in izkušenj, ki se bo nato širila na taktični ravni Slovenske vojske. Prve generacije operaterjev bodo s pridobljenim znanjem in dodatnimi izkušnjami podlaga za nadaljnji razvoj programov usposabljanja, standardizacijo postopkov in oblikovanje taktik, tehnik in postopkov za uporabo sistemov brezpilotnih zrakoplovov na taktični ravni. »Pomembno vlogo bodo na novo usposobljeni operaterji imeli tudi pri preverjanju rešitev v praksi in pri oblikovanju nadaljnjih predlogov glede razvoja te zmogljivosti v Slovenski vojski,« je povedal major Planinc.

Usposabljanje je obsegalo različne praktične vaje.

TEHNOLOGIJA JE POMEMBNA, ODLOČILEN PA JE ČLOVEK

Izkušnje s sodobnih bojišč kažejo, da tehnično zmogljiv brezpilotni sistem sam po sebi še ne zagotavlja uspešne izvedbe naloge. Eden najpomembnejših dejavnikov ostaja usposobljen operater. To je še posebno pomembno pri sistemih brezpilotnih zrakoplovov s prvoosebim pogledom, pri katerih mora operater obvladovati sistem v dinamičnem okolju in hitro ocenjevati razmere ter se jim prilagajati. Tudi izkušnje z ukrajinskega bojišča kažejo, da so v uspešnosti med začetniki in najizkušenejšimi operaterji velike razlike. Ocene ukrajinskih inštruktorjev kažejo približno 20-odstotno uspešnost pri novih operaterjih, od 40- do 50-odstotno pri srednje usposobljenih in od 70- do 80-odstotno pri najizkušenejših. »Ocene niso univerzalne, vendar jasno ponazarjajo pomen človeškega dejavnika in kakovostnega usposabljanja,« je pojasnil major Planinc in dodal, da usposobljen operater pozna zmogljivosti in omejitve sistema, se zna prilagajati okolju ter sistem uporabljati varno, premišljeno in predvsem učinkovito.

OD TEČAJA DO OPERATIVNE UPORABE

Tečaj je eden začetnih, vendar bistvenih korakov širšega procesa implementacije mikro sistemov brezpilotnih zrakoplovov prvega razreda na taktično raven Slovenske vojske. Major Planinc je dejal, da cilj koncepta ni le usposobiti določeno število operaterjev in nakupiti sisteme, temveč postopno vzpostaviti celovito, dolgoročno vzdržno in prilagodljivo zmogljivost. Pripadniki 1. in 72. brigade bodo v enem letu pridobljeno znanje preverjali in nadgrajevali v različnih razmerah ter iskali učinkovite načine vključevanja mikro sistemov brezpilotnih zrakoplovov v delovanje taktičnih enot. Major Planinc je povedal, da pri tem ni pomembna le usposobljenost operaterjev, temveč tudi ustrezno razumevanje zmogljivosti na ravni poveljujočih. Ti morajo poznati zmogljivosti in omejitve brezpilotnih sistemov ter razumeti, kako jih vključiti v proces načrtovanja, odločanja in izvedbe nalog na taktični ravni v operativnem okolju. Vzpostavljanje nove zmogljivosti zato ni le naloga ene enote, temveč proces, v katerega so vključeni različni strokovni nosilci in ravni Slovenske vojske. Razvoj zmogljivosti od začetka enotno podpirajo Generalštab Slovenske vojske,

Poveljstvo sil, 1. in 72. brigada, Vojaški letalski organ, 15. brigada vojaškega letalstva in zračne obrambe, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje in drugi strokovni nosilci iz Slovenske vojske.

PRIDOBILI NOVO ZNANJE IN PRAKTIČNE IZKUŠNJE

Med tečajniki je bila tudi ena pripadnica Slovenske vojske. Tečajnica iz 20. lahkega pehotnega bataljona 72. brigade se je za udeležbo odločila, ker je to področje novo in jo osebno zelo zanima. Čeprav se z uporabo brezpilotnih zrakoplovov prej še ni srečala, ni imela večjih težav. Pojasnila je, da so s teoretičnim in praktičnim usposabljanjem na simulatorju in nato na zrakoplovih postopno pridobivali novo znanje in izkušnje. Pohvalila je delo inštruktorjev in tečajnikov z več izkušnjami, ki so ji bili v veliko strokovno pomoč. Tečajnik iz 10. izvidniškega bataljona 1. brigade v enoti opravlja dolžnost srednjega izvidnika. Za tečaj se je odločil, saj ga področje sistemov brezpilotnih zrakoplovov zanima že iz zasebnega življenja. Povedal je, da je veliko časa preživel na simulatorju letenja, vendar se je kljub temu na tečaju naučil veliko novega. Želi si, da bi v izvidniški enoti opravljal nalogo operaterja in pridobljeno znanje naprej prenašal na druge pripadnike.

Tečajniki so bili pod strokovnim nadzorom izkušenih inštruktorjev.

Slovenska vojska vzpostavlja zmogljivost mikro sistemov brezpilotnih zrakoplovov.

NOVI SLOVENSKI VOJAKI PRISEGLI DOMOVINI

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar in Slovenska vojska

Vojašnici Janka Premrla Vojka v Vipavi je bila v petek, 25. septembra, slovesna prisega kandidatov ob koncu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja. Domovini so slovesno prisegli kandidati junijske generacije 2026. Po treh mesecih zahtevnih vojaških preizkušenj, naporov in vztrajnega dela je v vojaške vrste vstopilo več kot 180 kandidat in kandidatov. Zbrane vojake ter njihove znance, prijatelje in sorodnike sta nagovorila poveljnik Centra za usposabljanje major Jernej Alič in slavnostni govornik, minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak.

Temeljno vojaško strokovno usposabljanje je prvi korak na vojaški poti, hkrati pa pomeni prehod iz civilnega v vojaško okolje. Usposabljanje je namenjeno kandidatom za vojake, častnike in vojaške uslužbenke, kandidatom na prostovoljnem služenju vojaškega roka in bodočim pripadnikom pogodbene rezervne sestave. Razdeljeno je v tri faze in traja 13 tednov, slovesna prisega ob koncu pa je vrh usposabljanja. Pred visokimi vojaškimi gosti iz Slovenske vojske, inštruktorji, svojci in prijatelji so vojaki učnih čet Vipava, Bohinjska Bela, Novo mesto in Murska Sobota ponosno obljubili zvestobo domovini. Zbrane je pozdravil gostitelj slovesnosti, poveljnik Centra za usposabljanje major Jernej Alič, ki se je najprej zahvalil novim vojakinjam in vojakom za izkazan pogum in opravljeno pot. »Stopili ste iz povprečja ter preverili meje svojega telesa in značaj,« je pojasnil poveljnik in dodal, da so preživeli tedne napornega usposabljanja, neprespanih noči, dvomov in premagovanja svojih omejitev. »Danes lahko ponosno rečete, da ste postali

vojaki. Pridobili ste znanje in veščine ter stkali prijateljstva, ki vas bodo spremljala vse življenje,« je poudaril in razložil, da so vojaki v ekstremnih vročinskih razmerah ohranili visoko motivacijo, voljo do dela in vedro razpoloženje. Prepričan je, da so kandidati dokazali, kako se povezati, ko je to potrebno, in da razumejo pomen odgovornosti, tovarštva ter služnje domovini. Ob koncu je izrazil upanje, da se bo nanje mogoče zanesti povsod, kjer bodo nadaljevali svojo pot.

MIR NI SAMOUMEVEN

Slavnostni govornik na prireditvi, obrambni minister mag. Valentin Hajdinjak, je izpostavil veselje, da se je po obisku usposabljanja na strelišču Mlake lahko s kandidati ponovno srečal tudi na slovesni prisegi domovini. S tem dejanjem so po njegovih besedah udeleženci prisegli Sloveniji in obljubili, da bodo branili njeno samostojnost, neodvisnost, svobodo in ozemeljsko celovitost. Minister je izpostavil, da je pred 35 leti

**V postroju je bilo
več kot 180 vojakinj
in vojakov
iz štirih učnih čet.**

generacija njihovih predhodnikov pokazala, kaj taka obljuba pomeni. »Samostojnosti države ni bilo mogoče le razglasiti, temveč jo je bilo treba ubraniti tudi v Vipavski dolini, kjer so se domačini iz Vrhpolja junija 1991 zoperstavili tankom tedanje jugoslovanske armade,« je spomnil minister. Prepričan je, da smo se zadnja leta znova naučili nekaj, na kar smo v Evropi morda že nekaj časa pozabili, in sicer, da mir ni samoumeven, temveč potrebuje ljudi, ki so ga pripravljeni ubraniti. »Ko je ogrožena naša varnost in se zgodijo naravne nesreče, ljudje računajo na vas,« je še dejal minister in se zahvalil tudi družinskim članom za vso podporo udeležencem. Ob koncu je pojasnil, da prihodnost vojske ni svetla samo zaradi njene številčnosti in opremljenosti, temveč predvsem zaradi ljudi, ki so dali besedo Sloveniji, da bodo ohranjali zaupanje in ponosno nosili slovensko uniformo. Na slovesnosti so ob koncu razglasili tudi najboljše posameznike učnih čet Vipava, Bohinjska Bela, Novo mesto in Murska Sobota. Poveljnik Centra za usposabljanje major Alič in obrambni minister Hajdinjak sta najboljšim pripadnikom podelila priznanje in priložnostno darilo ter jim čestitala za doseženi uspeh.

KOT PRAVA EKIPA USPEŠNO PRIŠLI DO CILJA

V junijski generaciji je 25. junija usposabljanje začelo in ga po treh mesecih, 25. septembra, uspešno končalo 39 kandidat in 148 kandidatov, med katerimi so kandidati za poklicne vojake, vojaške uslužbenke, kandidati na prostovoljnem služenju vojaškega roka in pogodbeni rezervisti. Za vojaka Aljošo Markoča iz učne čete Murska Sobota je bila zaposlitev v vojski edinstvena življenjska izkušnja. »Inštruktorji na usposabljanju so bili odlični in so nam predali veliko znanja. Tudi program usposabljanja je bil zelo zanimiv,« je pojasnil. Usposabljanje si bo najbolj zapomnil po novih prijateljstvih in pridobljenih izkušnjah, ki mu bodo koristile pri delu vojaka v 74. srednjem pehotnem bataljonu v Mariboru, kamor se vrača po končanem usposabljanju. Vojakinjo Lauro Šen iz učne čete Novo mesto pa je za vojaški poklic navdušil brat, ki je prav tako zaposlen v Slovenski vojski. Ponosna je, da se je odločila za to pot. »Na začetku nismo vedeli, kaj lahko pričakujemo. Bilo je veliko novih izzivov, vendar

smo se v težkih trenutkih oblikovali in uspešno prišli do cilja,« je pojasnila. Usposabljanje si bo zapomnila predvsem po orientacijskih pohodih, s katerimi so okrepili ekipni duh. Vojakinja, ki sicer prihaja iz Koroške, je po izobrazbi diplomirana tehničarka zdravstvene nege, zato želi svojo poklicno pot nadaljevati kot pripadnica Vojaške zdravstvene enote v Celju.

✓ **S podpisom prisega so novi vojaki izkazali zvestobo in pripadnost domovini.**

✓ **Najboljšim kandidatom v generaciji je čestital tudi minister Hajdinjak.**

SLOVENSKA VOJSKA PODPRLA SNEMANJE FILMA GAJIN SVET 3

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Borut Cirnski

Pri snemanju filma je
Slovenska vojska sodelovala
tudi s helikopterjem
in pripadniki specialnih sil. 🚁

Filmska ekipa priljubljenih slovenskih mladinskih uspešnic Gajin svet 1 in Gajin svet 2 je 28. avgusta 2026 v ljubljanskih Križankah slovesno predstavila tretji del filmske trilogije z naslovom Gajin svet 3. Tokratni projekt ima posebno razsežnost, saj so ustvarjalci pri snemanju sodelovali s Slovensko vojsko in tako zgodbo umestili tudi v vojaško okolje. Svečani premieri bodo sledile projekcije filma po slovenskih kinematografih ter obsežen izobraževalni program za šole, ki bo izveden v tesnem sodelovanju z Ministrstvom za obrambo. Tako bo filmska zgodba mladim približala življenjske vrednote in poslanstvo Slovenske vojske.

Gajin svet 3 nadaljuje uspešno zgodbo prvih dveh mladinskih filmov, ki sta v kinematografe privabila več kot 160.000 gledalcev in osvojila številne domače ter mednarodne nagrade, med katerimi izstopa priznanje za najboljši mladinski film na Sarajevskem filmskem festivalu. V najnovejšem nadaljevanju se šestnajstletna Gaja ob vstopu v srednjo šolo in ob srečanju s prvimi praviimi ljubezenskimi občutki spoprime z do zdaj največjim življenjskim izzivom, saj na vojnem območju ugrabijo njeno mamo, ki vodi misijo organizacije Zdravniki brez meja. Mlada junakinja mora uporabiti vso svojo iznajdljivost, pogum in vztrajnost ter se odpraviti na drzno reševalno akcijo. Za izvedbo tako zahtevnega celovečernega projekta je bilo ključno tesno sodelovanje s Slovensko vojsko. Izmed skupno 27 snemalnih dni jih je bilo kar osem namenjenih snemanju zahtevnih in dinamičnih prizorov ob sodelovanju s Slovensko vojsko. Pomemben del snemanja so ustvarjalci izvedli ob neposredni podpori 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe, pripadnic in pripadnikov 1. ter 72. brigade in Enote za specialno delovanje. Ključni akcijski prizori so nastali na območju letališč v Cerkljah ob Krki in na Brniku ter v slikoviti okolici Ljubljane.

PONOSNI, DA LAHKO S FILMOM PREDSTAVIJO VREDNOTE SLOVENSKE VOJSKE

Poseben vpogled v dogajanje za kamerami omogočajo izjave vojaških strokovnjakov, ki so sodelovali pri nastajanju filma. Pripadnik Enote za specialno delovanje je pojasnil, kako so usklajevali taktične postopke z

zahtevami filmske zgodbe. Kot je poudaril, so se pri snemanju zavedali, da gre za mladinski film, zato je bilo jasno, da bo treba nekatere postopke prilagoditi filmski zgodbi. Taktični postopki posameznika se sicer niso bistveno razlikovali od postopkov v dejanskem okolju, so pa prisluhnili željam in idejam režiserja. Največji kompromis je bil po njegovih besedah v prizoru, v katerem so morali zaradi filmske dramaturgije dopustiti, da jim Gaja pri premiku do helikopterja pobegne ter da glavna akterja nato sama kljubujeta nasprotnikom, saj bi v resnični situaciji nadzor nad položajem v trenutku stika v celoti prevzeli pripadniki specialne enote in takoj evakuirali civiliste. Kljub prilagoditvam je sodelovanje s civilno filmsko ekipo ocenil kot izjemno profesionalno, saj so hitro uskladili želje z varnostnimi zahtevami. Želel pa bi si, da bi bili naslednjič vojaški strokovnjaki v usklajevanje prizorov vključeni že v začetni fazi priprave scenarija. Tudi odzivi pripadnikov enot vojaškega letalstva potrjujejo enako stopnjo profesionalizma. Pilot helikopterja Slovenske vojske Cougar AS532AL iz sestave 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe je dejal, da so med snemanjem izvajali manevre, ki so značilni za tovrstne operacije. Edina posebnost je bila filmska kamera, ki pa za posadko ob popolni osredotočenosti pri izvedbi prikritega prihoda in izvleke ni predstavljala dodatnega bremena. S pripadniki specialnih sil namreč redno sodelujejo, njihove taktike, tehnike in postopki pa so razdelani do podrobnosti, zato so snemanje izkoristili tudi za dodaten trening. Pilot Slovenske vojske je ob tem poudaril, da letalska varnost pri snemanju ni bila ogrožena niti za trenutek, večkratno ponavljanje zahtevnih manevrov pa so sprejeli z razumevanjem, saj so se tudi sami za en dan počutili kot del filmske družine. Svojo izkušnjo je opisala tudi pripadnica 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe, ki je imela v filmu dvojno nalogo, saj je pred kamerami predstavljala Slovensko vojsko in hkrati odigrala svojo vlogo. Priprava na nalogo je od nje zahtevala prehod iz stroge vojaške discipline v bolj sproščeno filmsko vzdušje, pri čemer si je pomagala s poznavanjem lastnega poklica ter preprosto odigrala to, kar se od vojakov

pričakuje v resničnem življenju. Tudi njeni kolegi v enoti so se odzvali pozitivno, spodbudno ter z veliko ponosa, med snemanjem pa ni manjkala niti prijateljski vojaški humor. Kot je poudarila, ji veliko pomeni, da lahko na filmskem platnu mladim in širši javnosti predstavlja Slovensko vojsko kot sodobno, profesionalno in dostopno organizacijo, še posebej pa jo veseli, da je kot ženska dokazala, da v vojski ni meja za predanost in strokovnost.

SNEMANJE FILMA JE BILO NAJZAHTEVNEJŠA PRODUKCIJA

Režiser filma Peter Bratuša se je tako spomnil začetkov projekta in izzivov ob branju scenarija: »Eden prvih ljudi, ki so prebrali najin scenarij, montažer Jan Lovše, naju je zaskrbljeno pogledal in vprašal, če se nama je zmešalo in če misliva resno, da lahko to v Sloveniji sploh posnamemo. Odgovoril sem mu, da ne bomo nikoli vedeli, če ne poskusimo.« Edina možnost je bila, da se obrnejo na Slovensko vojsko in jo prosijo za sodelovanje. Ko so v Slovenski vojski prebrali scenarij, so jih prepričali zgodba ter vrednote, ki jih živi glavna junakinja Gaja, med njimi pogum, srčnost, tovarštvo, vztrajnost in dejaven pristop k reševanju konfliktov. Režiser Bratuša je prepričan, da brez podpore Slovenske vojske filma preprosto ne bi bilo. Ker so si ustvarjalci želeli čim večjo avtentičnost prizorov, so scenarij prilagajali v sodelovanju s strokovnjaki iz Slovenske vojske. »V želji, da bi scene, v katerih nastopajo vojaki, bile čim bolj avtentične, smo tudi v scenariju s pomočjo pripadnikov Slovenske vojske nekatere scene priredili, kar je pozitivno vplivalo na končen izdelek,« je dodal režiser. Sodelovanje je na celotno ekipo naredilo vtis, ne le zaradi profesionalnosti, temveč tudi zaradi srčnosti, s katero so jih sprejeli pripadniki Slovenske vojske. Kot je še dejal, imajo v vsakdanjem življenju malo možnosti za spoznavanje dela in življenja pripadnikov Slovenske vojske. Predvsem se pogosto ne zavedajo, kaj vojaki vsak dan naredijo za ljudi, posebej v trenutkih, ko jih najbolj potrebujemo. Režiser Bratuša ni skrival, da je šlo za izjemno zahteven projekt, saj je bilo snemanje filma najzahtevnejša produkcija, ki se je je kadar koli lotil. Pred snemanjem vsakega projekta se z ekipo poskuša čim bolje pripraviti in predvideti težave, ki bi se lahko pojavile. Pri delu s strokovnjaki Slovenske vojske so bile te priprave še temeljitejše. Posebej pri najtežji sceni reševanja s helikopterji so razdelali vsako podrobnost, da je vse potekalo tako, kot so se dogovorili. Dodal je še, da so se člani filmske ekipe v vsakem trenutku počutili varno, saj so vedeli, da so v dobrih rokah pripadnikov Slovenske vojske.

POMEN CIVILNO-VOJAŠKEGA SODELOVANJA

Občutke režiserja potrjujejo tudi besede članov filmske ekipe in igralcev, ki so se zahvalili pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske za strokovnost, podporo in predanost pri snemanju filma. Mlada igralka Uma Štader, ki je odigrala glavno junakinjo Gajo, je povedala, da je bilo sodelovanje s Slovensko vojsko eden najlepših delov snemanja filma. »Bilo je zanimivo, malce adrenalinsko in polno protokolov, za katere do takrat nisem vedela,« je pojasnila ter dodala, da je bila možnost sesti v tank, helikopter, vojaško letalo in terenski avtomobil zanj kot ljubiteljico različnih prevoznih sredstev zelo vznemirljiva. Vojaki so bili vzor profesionalnosti, saj so vse naloge kljub neznosnim poletnim temperaturam ter težki dodatni opreми izvedli disciplinirano, z vztrajnostjo in predanostjo. Glede poslanstva Slovenske vojske pa je igralka dodala, da se kot najstnica ni spraševala o nalogah Slovenske vojske, zato je šele med snemanjem dojela, kaj te vrednote pomenijo v praksi. Spoznala je, da ima vojska poleg nalog pri varovanju države v času kriz tudi številne druge naloge, med katerimi so prevozi poškodovanih s helikopterji ob poplavih in požarih ter iskanje in reševanje pogrešanih. Tudi igralec Sebastjan Cavazza, ki je v filmu odigral Gajinega očeta Petra, je poudaril pomen civilno-vojaškega

sodelovanja: »Dokler se ne zgodi nesreča, se po navadi sploh ne zavedamo pomena in vloge Slovenske vojske. Na snemanju filma sem preživel kar nekaj časa s pripadniki, pri tem pa sem začutil neizmerno spoštovanje do vsakega izmed njih, ki se v trenutku nesreče takoj odzove klicu na pomoč. Še posebej bi se zahvalil 15. brigadi vojaškega letalstva in zračne obrambe, ki opravlja profesionalno in zahtevno delo vsak dan ter nam je pomagala pri snemanju filma.« Cavazza je o sporočilu filma pojasnil, da so to vrednote, pod katere bi se morali podpisati prav vsi, v mirnih in še bolj v nemirnih časih. Slovenska vojska je namreč v filmu umeščena v vlogo predstavnikov slovenske mirovne misije na izmišljenem vojnem območju, kjer reši zajete talce in tako pomaga ljudem v tiski, podobno kot v resničnem življenju.

BREZ SLOVENSKE VOJSKE FILMA NE BI BILO MOGOČE POSNETI

Igralec Jurij Zrnec, ki je v filmu igral kriminalca Alexa, se je vojaški ekipi najprej zahvalil za profesionalen prispevek k filmu. V velik užitek mu je bilo spremljati delo in srčnost pripadnikov Slovenske vojske. Čeprav je tudi sam služil vojaški rok, je bila to zanj nepozabna izkušnja. Spoznal je veliko zanimivih ljudi in zgodb ter se seznanil z opremo in delovanjem Slovenske vojske ter njenimi nalogami. »Če sem popolnoma iskren, tega filma

brez Slovenske vojske ne bi bilo mogoče posneti, zato še enkrat srčna hvala za vse,« je dodal. O prepričljivosti akcijskih prizorov pa je povedal, da je zahtevnost scenarija in posameznih prizorov terjala skoraj nemogoče, nekaj, kar trenutna uporaba umetne inteligence še ne omogoča, zato je bila edina možnost, da to posnamejo profesionalci z vrhunsko opremo in znanjem. »Če temu dodamo srčnost pripadnikov različnih enot Slovenske vojske, dobimo fantastičen, pretresljiv in realističen rezultat,« je dopolnil Zrnec. Tudi igralka Ajda Smrekar, ki je v filmu nastopala kot Ema, je premišljeno predstavila simboliko vojske v filmu: »Film postavlja v jedro svojega sporočila medsebojne odnose in solidarnost med ljudmi z izrazitim poudarkom na ločevanju dobrega in zlega, pravičnosti in sprevrženosti. Ne morem si kaj, da ne bi pomislila na to, kako se Slovenci povežemo v trenutkih stiske, kar se je pokazalo nemalokrat v zadnjem času ob naravnih nesrečah in ne nazadnje tudi v zadnjem koraku slovenske nacionalne emancipacije. V vseh teh primerih je vidno vlogo odigrala Slovenska vojska s svojim znanjem, tehnologijo, požrtvovalnostjo in učinkovitostjo,« je pojasnila igralka in dodala, da film Slovensko vojsko postavlja v fiktivno, skoraj hollywoodsko akcijo kot bistven element srečnega razpleta filmske zgodbe in tako alegorično predstavi njeno poslanstvo. Gledalcu vliva zavest, da v prizadevanjih za dobro, pravičnost, poštenost in solidarnost ne bo nikoli sam, saj so to vrednote širše skupnosti, katere pomemben del je tudi Slovenska vojska. Čeprav film Gajin svet 3 nadaljuje uveljavljeno zgodbo predhodnih dveh filmov, je zasnovan kot samostojno filmsko delo, zato lahko nagovori tako zveste oboževalce kot nove gledalce. Poleg napete akcije, prefinjenega humorja in globokih čustev odpira aktualne družbene teme, med katerimi so medvrstniško nasilje, družinski odnosi ter pomen sočutja, tovarštva in prijateljstva.

Najpomembnejši filmski prizori so bili posneti

na vojaškem letališču v Cerkljah ob Krki.

SVETOVALNI TELEFON SPOMINČICA

za vprašanja o Alzheimerjevi
bolezni in demenci

Za osebe z demenco, svojce in skrbnike.

Informacije • pogovor • strokovna podpora

KJE SO MOJI KLJUČI?

BESEDILO Bojana Dimec in Barbara Juhant/Služba za varnost in zdravje pri delu MO

V sakomur se zgodi. Odložimo ključe in čez nekaj minut ne vemo več, kje so. Iščemo očala, ki jih imamo na glavi. Pozabimo ime človeka, ki smo ga pravkar srečali. Običajno se temu nasmehnemo in nadaljujemo dan. Toda kaj se zgodi, ko ključni niso več samo založeni? Ko znana pot nenadoma postane neznana, vsakodnevno opravilo pretežko, bližnja oseba pa za trenutek tujec?

Prav na meji med običajnim pozabljanjem in spremembami, ki lahko napovedujejo nekaj več, se začne knjiga *Kje so moji ključni – o življenju z demenco*. O njej smo 8. septembra v avditoriju gimnazije govorili z dr. Zdenko Čebašek - Travnik, specialistko psihiatrije in sistemsko družinsko terapevtko ter eno izmed urednic knjige. Dogodek smo pripravili v mesecu ozaveščanja o demenci, da bi to temo približali zaposlenim in jih spodbudili k razmisleku o bolezni, ki pogosto povsem nepričakovano postane del naših življenj. Predstavljena knjiga ni klasičen priročnik o demenci. V njegovem središču niso diagnoze, temveč življenjske zgodbe. Zbrali in uredili so jih dr. Zdenka Čebašek - Travnik, dr. Saša Novak in Edo Krnić, v knjigi pa sodeluje 27 avtoric in avtorjev. Zgodbe govorijo o osebah z demenco, predvsem pa o življenju ob njih. O prvih nenavadnih dogodkih, ki jim sprva nihče ne pripisuje posebnega pomena. O družinah, ki se sprašujejo, kaj se dogaja z mamo, očetom, partnerjem ali starim staršem. O zadregi, jezi, nemoči in izčrpanosti, pa tudi o humorju, toplini in trenutkih bližine.

Pozabljivost sama po sebi še ni demenca. Vsi kdaj založimo ključke, pozabimo ime ali se ne moremo spomniti, zakaj smo vstopili v prostor. Pozorni moramo postati takrat, ko se naše sposobnosti začnejo opazno spreminjati in težave posežejo v opravila, ki smo jih prej obvladovali brez težav. Ob predstavitvi knjige je Čebašek - Travnik opozorila tudi na nekaj, kar svojci pogosto spoznajo šele skozi izkušnjo. Osebe z demenco ne moremo razumeti samo skozi seznam simptomov. Njeno vedenje ima svojo logiko, čeprav je morda ne razumemo več. Za ponavljanjem istega vprašanja, iskanjem predmetov, nezaupanjem, razdražljivostjo ali vztrajanjem pri nečem, kar se nam zdi nerazumno, je lahko oseba, ki poskuša osmisлити svet, ki zanjo postaja vse manj predvidljiv. Zato je pomembno tudi, kako se odzivemo. Nenehno popravljanje, dokazovanje, da se moti, ali vztrajanje pri naši različici resničnosti lahko stisko še poveča. Velikokrat je pomembneje ohraniti mirnost, poskušati razumeti potrebo za vedenjem osebe in ji zagotoviti občutek varnosti. Posebej pomemben del njenega pripovedovanja je bil

pogled na svojce. Demenca namreč nikoli niso samo diagnoza posameznika. Spreminjanje odnose in vloge v družini ter lahko za bližnje pomeni leta prilagajanja in skrbi. Partner postaja skrbnik, otrok začne skrbeti za starša, vsakodnevne odločitve pa postopoma prevzema nekdo drug. Ob skrbi za bolnika zato ne smemo spregledati osebe, ki zanj skrbi. Prav tu postane razumljiv tudi koncept knjige. Namesto da bi o demenci govorila samo skozi diagnoze in strokovne izraze, nam jo pokaže skozi osebe, ki z njo živijo.

Ena najpogostejših predstav o demenci je, da pomeni predvsem pozabljanje. Toda bolezen lahko poseže tudi v orientacijo, govor, presojo, načrtovanje, vedenje, čustvovanje in sposobnost opravljanja povsem običajnih vsakodnevnih nalog. Zato ni bistveno samo vprašanje, ali nekdo pozablja. Pomembno je predvsem, kako se njegove sposobnosti spreminjajo glede na to, kakšen je bil prej, in ali te spremembe začenejo vplivati na njegovo vsakodnevno življenje. Prav zgodnje spremembe je lahko najtežje prepoznati. Oseba jih lahko skriva, okolica jih opravičuje, družina pa se jim prilagaja, še preden se sploh zave, da to počne. Ob tem se pojavi še nekaj, o čemer govorimo precej manj. Demenca praviloma ne prizadene samo ene osebe. Z njo se začne spreminjati življenje celotne družine. Na prvi pogled se morda zdi, da demenca ne spada med teme delovnega okolja. Toda za vojaško uniformo, delovnim mestom ali funkcijo smo tudi partnerji, otroci svojih staršev, starši in skrbniki. Nekateri se z boleznijo bližnjega že srečujejo, drugi se bodo z njo morda srečali v prihodnosti. Skrb za osebo z demenco lahko pomeni veliko organizacijskih, čustvenih in časovnih obremenitev. Razumevanje bolezni zato ni pomembno samo za zdravstvene in socialne delavce. Pomaga nam razumeti tudi sodelavca, ki ob službi skrbi za obbolelega partnerja ali starša. Ozaveščanje lahko pomaga tudi pri nečem zelo konkretnem: da sprememb ne odpravimo prehitro z besedami »saj je samo starost«, da človeka zaradi njegovega vedenja ne stigmatiziramo in da svojci vedo, da jim ni treba vseh bremen prevzeti nase. Predvsem pa lahko pomaga, da o bolezni začnemo govoriti prej. September, mesec ozaveščanja o demenci, je priložnost, da smo nekoliko bolj pozorni. Do svojih bližnjih, do sodelavcev in nekoč morda tudi do sebe.

ZGODOVIKEND V ZNAMENJU DVAJSETLETNICE PARKA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Robert Cotič

Pestro dogajanje
je v Pivko privabilo
skoraj 7000 obiskovalcev.

Foto: BeGR8 media

Park vojaške zgodovine, ki je pred dvema desetletjema nastal iz opuščene pivške vojašnice, je od 18. do 20. septembra gostil jubilejni ZgodoVikend, ki je bil letos v znamenju praznovanja 20-letnice delovanja parka. Obiskovalci so si lahko v treh dneh bogatega programa ogledali, kako so se na seznanitev z vojaško dolžnostjo obvezniki iz občine Pivka pripeljali na lepo okrašenih nabornih vozovih. Sprehodili so se skozi podzemne utrdbe Alpskega zidu na Primožu ter spremljali zanimivo muzejsko dogajanje, ki je doseglo vrhunec v nedeljo z dinamičnimi predstavitvami Slovenske vojske in Policije. Dogajanje v Pivki si je zadnji dan prireditve ogledal tudi obrambni minister mag. Valentin Hajdinjak.

Ko so leta 2006 v opuščenem kompleksu nekdanje jugoslovanske vojašnice v Pivki odprli prvi paviljon s tankovsko-artilerijsko zbirko, si je le malokdo lahko predstavljal, da se bo iz tega v dveh desetletjih razvila v mednarodnem prostoru uveljavljena muzejska ustanova, pooblaščenca za varovanje vojaške premične in nesnovne kulturne dediščine na nacionalni ravni.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE ZAPUŠČA NAJSTNIŠKA LETA

Direktor parka mag. Janko Boštjančič je jubilej opisal s prisposodob, da park z ZgodoVikendom zapušča najstniška leta. Za uspeh projekta po njegovih besedah ni zaslužen le entuziazem ekipe, temveč tudi velika podpora lokalne skupnosti ter dolgoletno dobro sodelovanje z Ministrstvom za obrambo in drugimi državnimi organi. Župan pivške občine Robert Smrdelj se začetkov delovanja spominja s kančkom nostalgije: »Zanimivo je, da smo se obnove takratnega kompleksa, ki je bil zapuščen in zaraščen, lotili zelo zagnano, kot da imamo opravka z Blejskim jezerom.« Pojasnil je, da bi sicer tanki in topovi končali v jeklni, v parku pa so z restavriranjem dobili drugo življenje.

Vendar reševanje vojaške tehnike ni bilo njihovo edino vodilo. »Hkrati se nam je zdelo prav, da v slovenskem prostoru najdemo priložnost za transparenten prikaz rojstva slovenske države,« je pojasnil Smrdelj in dodal, da je zgodovina zmeraj takšna, da si jo vsak tolmači po svoje. Z vidika pivške občine se jim je zdel izziv zgodovino prikazati manj obremenjeno s političnega zornega kota. Z osrednjo stalno razstavo Pot v samostojnost so želeli prikazati rojstvo samostojne slovenske države ob agresiji takratne jugoslovanske vojske. Prav iz vojašnice v Pivki so 26. junija 1991 odpeljali prvi tanki, s čimer se je začela agresija na samostojno državo, ki je dan prej razglasila samostojnost in neodvisnost. Župan Smrdelj je dodal, da v Pivki ne počivajo na lovorikah, temveč že snujejo nove načrte. Dvajsetletnico delovanja parka so v sredo, 16. septembra, zaznamovali s slavnostnim koncertom Orkestra Slovenske vojske, ki se mu je kot gostja pridružila pevka Maja Keuc. Na slovesnosti, na kateri je bila častna govornica ministrica za kulturo dr. Ignacija Fridl Jarc, so sodelovali tudi visoki predstavniki javnega in političnega življenja, Slovenske vojske, Policije in lokalne skupnosti.

- 📍 V predstavitvah so sodelovala lokalna gasilska društva.
- 📍 Opremo so predstavile različne enote Slovenske vojske.

Dinamična prikazna akcija 17. bataljona vojaške policije

Po glavnem prizorišču
so zapeljali tudi
oklepniki Slovenske vojske.

Z VESTIRNGO FANTJE POSTANEJO MOŽJE

V znamenju dvajsetletnice parka je bil zasnovan tudi letošnji ZgodoVikend, osrednji muzejski dogodek leta in hkrati največji vojaško-zgodovinski dogodek na nacionalni ravni, ki tradicionalno poteka vsak tretji konec tedna v septembru. Dodatno težu dogodku je dalo tudi sočasno praznovanje 35-letnice samostojnosti Republike Slovenije, saj je prav ohranjanje zgodovinskega spomina na osamosvojitveno dogajanje in vojno za Slovenijo leta 1991 eno izmed temeljnih poslanstev parka. Obiskovalcem parka je prireditelj ponudila pester program. ZgodoVikend se je začel v petek z Vestirngo 2026, na kateri so sodelavci Uprave za obrambo Postojna s pravicami in dolžnostmi seznanili vojaške obveznike letnika 2008. Ti so se v park pripeljali

tako kot njihovi predniki, na lepo okrašenih nabornih vozovih. Vestirnga je staro ime za nabor, ki je bil nekoč prelomnica v življenju vsakega mladenciča. Vodja postojnske uprave za obrambo Ines Marc je pojasnila, da je nabor na Primorskem zanimiv običaj. Korenine običaja pri nas segajo že v čas Marije Terezije in Habsburške monarhije. Na Primorskem je ta običaj bolj zaživel v dvajsetih letih prejšnjega stoletja, ko so slovenske fante nasilno mobilizirali v italijansko vojsko. Okraševanje vozov je postalo tiho orožje odpora. »Fantje so si kljub nasilni mobilizaciji naredili lepši dan in tako pokazali pripadnost državi, predvsem z izbiro barv rož. Prevladovale so bela, rdeča in modra barva,« je poudarila Ines Marc. Zelena, ena izmed barv italijanske zastave, zato na vozovih nikoli ni imela svojega mesta. Običaj krašenja nabornih vozov danes ohranjajo le še na Primorskem in v Beltincih v Prekmurju. Ines Marc je poudarila tudi socialni vidik običaja, saj pri izdelavi voza, ki traja več mesecev, sodelujejo celotne vasi. To je bil in ostaja po njenih besedah iniciacijski obred prehoda v dobo odraslosti.

NA DNEVU ODPRTIH VRAT PIVŠKE VOJAŠNICE NA OGLED OKLEPNA TEHNIKA

Drugi dan ZgodoVikenda se je začel z vodenim pohodom na bližnji hrib Primož do nekdanje italijanske podzemne utrdbe Alpskega zidu, obrambne črte, ki jo je Italija med obema vojnama gradila ob tedanji

Foto: BencR8 media

meji s Kraljevino Jugoslavijo. Obiskovalci so se lahko seznanili z zgodovino utrdbe in si ob ogledu njene notranjosti poglobili ogledali pomemben spomenik lokalne zgodovine. V muzeju so čez dan potekala strokovna vodenja po zbirkah in razstavah. Izstopal je voden ogled fotografske razstave Arzenal dediščine, 20 let: fotoutrinki razvoja Parka vojaške zgodovine 2006–2026, ki so jo odprli maja kot prvo v nizu dogodkov ob zaznamovanju dvajsetletnice parka. Na ogled je bila tudi gostujoča razstava Kape planinskega kroja, ki je bila pripravljena ob 35-letnici samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Janko Boštjančič je izpostavil tudi vodene ogled razstav in zbirk v slovenskem znakovnem jeziku, s katerimi park v okviru dostopnosti za ranljive skupine vojaške vsebine približuje gluhih in naglušnim obiskovalcem. Za najmlajše so pripravili otroške delavnice. Sobotno dogajanje je zaznamoval tudi dan odprtih vrat v sosednji Vojašnici Stanislava Požarja v Pivki. Tu so si obiskovalci lahko ogledali statične predstavitve Slovenske vojske ter njeno opremo in oborožitev. Mladi so se lahko seznanili s poklici v Slovenski vojski, mogoča pa je bila tudi vožnja s tankom M-84, ki je v oborožitvi Slovenske vojske. V stavbi parka, kjer so depoji državnih muzejev, so lahko obiskovalci tako v soboto kot v nedeljo samostojno spoznavali razstavljene predmete Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, Tehniškega muzeja Slovenije in Narodnega muzeja Slovenije. Potekal

je voden ogled nove zbirke z naslovom Ostalo je pohoštvo, ostajajo zgodbe – Meščanski pohoštveni garnituri iz Narodnega muzeja Slovenije, v nedeljo pa je depojski program obogatila razstava o mobilni telefoniji v samostojni Sloveniji. Muzejski program drugega dne je v popoldanskem delu sklenilo predavanje, na katerem je srbski zgodovinar dr. Bojan Dimitrijević predstavil temo Jugoslavija in Nato: ameriška vojaška pomoč Jugoslaviji v letih 1951–1956.

VRHUNEC DOGAJANJA – DINAMIČNI PREDSTAVITVI SLOVENSKE VOJSKE IN POLICIJE

V nedeljo so se na ZgodoVikendu predstavili Slovenska vojska, Policija, prostovoljna gasilska društva iz Postojne, Košane in Studenega, Gorska reševalna služba Ljubljana, vodniki reševalnih psov, sabljači in Društvo slovenskih miličnikov z vozili nekdanje milice. Sledil je nastop gasilcev starodobnikov Prostovoljnega gasilskega društva Studeno s prikazom gašenja požara. Prikaz gasilcev je zaokrožil prelet letala za gašenje požarov Air Tractor, z dinamično akcijo pa se je letos premierno predstavila tudi Gorska reševalna služba Ljubljana. Policija je nato izvedla dinamično prikazno vajo. Svoje delo so predstavili policisti specialne in letalske policijske enote. Prikazana sta bila tudi interventno vozilo za preprečevanje terorističnih groženj ter robot. Sodelovali so tudi kriminalistični tehniki in policijski ko-njeniki, predstavili pa so tehnologijo za obrambo pred brezpilotnimi zrakoplovi, medtem ko sta policista pomorske policijske postaje poskrbela za voden ogled policijskega čolna P-111, ki je svoj dom našel v pivškem muzeju. V popoldanskem delu so na glavnem prizorišču zahrumele gosenice oklepnih vozil iz voznega dela zbirke Parka vojaške zgodovine in iz Vojaškega muzeja Slovenske vojske. Vrhunec nedeljskega dogajanja je bila dinamična predstavitev Slovenske vojske, v kateri je sodeloval 17. bataljon vojaške policije s prikazom posredovanja. Na statičnih predstavitvah so bili na ogled tudi druga vojaška tehnika ter vozila in oprema Slovenske vojske. Sodelovali so pripadniki 1. brigade, Logistične brigade, 14. inženirskega bataljona, 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe, 17. bataljona vojaške policije, 74. srednjega pehotnega bataljona, 460. artilerijskega bataljona in Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje. Letošnji ZgodoVikend je v Park vojaške zgodovine v Pivko privabil skoraj 7000 obiskovalcev iz vse Slovenije.

S sodelujočimi pripadniki vojaške policije se je srečal tudi minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak.

NA TEKMOVANJU ODDELKOV NAJBOLJŠI VOJAŠKI POLICISTI

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

O d 8. do 10. septembra je na območju občin Postojna in Vipava potekalo že dvanajsto tekmovanje oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo, na katerem je sodelovalo 17 oddelkov iz Slovenske vojske ter zavezniških in partnerskih vojsk. Na tekmovanju so preverjali psihofizično pripravljenost za delovanje v različnih razmerah, pri čemer so bili v ospredju obvladovanje osnovnih vojaških veščin, znanje postopkov preživetja na bojišču, sposobnost timskega dela in krepitev bojnega duha. Tekmovalne ekipe so v dveh dneh na dvanajstih delovnih točkah preverjale različne vojaške veščine, kot so streljanje, delo na opazovalnici, voditeljske naloge, orientacija, saniteta in drugo. Oddelke smo prvi dan tekmovanja obiskali na strelišču Mlake pri Vipavi in na nanoški planoti.

MED 17 ODDELKI DEVET SLOVENSКИH IN OSEM TUJИH

Letošnjega tekmovanja oddelkov se je udeležilo devet oddelkov iz enot Slovenske vojske ter osem oddelkov iz zavezniških in partnerskih vojsk. Iz Slovenske vojske so nastopili oddelki 157. logističnega polka, 670. logističnega bataljona in Vojaške zdravstvene enote iz sestave Logistične brigade, 10. izvidniškega bataljona in 18. bataljona za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo iz 1. brigade, 74. srednjega pehotnega bataljona in 460. artilerijskega bataljona iz 72. brigade ter 17. bataljona vojaške policije. Iz zavezniških in partnerskih vojsk so se tekmovanja udeležili oddelki hrvaških in romunskih oboroženih sil ter madžarske, poljske, slovaške in italijanske vojske, oboroženih sil Severne Makedonije in Nacionalne garde Kolorada iz Združenih držav Amerike. Ekipe so imele po devet pripadnikov, ki so bili

oboroženi z avtomatsko puško ter opremljeni z vso bojno in zaščitno osebno opremo, potrebno za izvedbo nalog. Posamezen oddelek so sestavljali poveljnik, dve vodji ognjenih skupin in šest pripadnikov oddelka. Zaželena je bila formacijska sestava oddelka, vendar ta ni bila pogoj za udeležbo na tekmovanju.

UTRJEVANJE ODNOSOV TER KREPITEV
TIMSKEGA DELA IN PROFESIONALNOSTI

Priprave na tekmovanje so se začele že v ponedeljek, 7. septembra, s pripravljalnim streljanjem za partnerske oddelke ter s seznanitvijo z varnostnimi ukrepi in pravili tekmovanja. Drugi dan so sodelujoči oddelki obiskali Škocjanske jame, eno izmed naravnih znamenitosti Slovenije. Dvanajsto tekmovanje oddelkov Slovenske vojske z mednarodno udeležbo se je uradno začelo 8. septembra z otvoritveno slovesnostjo v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni. Zbrane tekmovalce je pozdravil polkovnik Miha Rijavec, poveljnik 1. brigade, ki je bila tudi organizatorica tekmovanja. V pozdravnem nagovoru je

**Tekmovalne ekipe
so morale na Nanosu
prikazati postopke dela
na opazovalnici.**

poudaril, da je namen tekmovanja utrjevanje odnosov med zavezniškimi in partnerskimi vojskami ter krepitev timskega dela, profesionalnosti in zdrave tekmovalnosti. Tekmovalne ekipe so izžrebale tudi štartne številke. Tekmovalni del je potekal 9. in 10. septembra na območju občin Vipava in Postojna, kjer so oddelki premagali 38 kilometrov dolgo traso. Prvi dan tekmovanja so dejavnosti na 25 kilometrov dolgi trasi potekale med streliščem Mlake pri Vipavi, planoto Nanos in okolico vasi Bukovje v postojnski občini. Drugi dan so preizkušnje potekale na 13 kilometrov dolgi trasi na območju od Osrednjega vadišča Slovenske vojske na Počku do Vojašnice barona Andreja Čehovina v Postojni, kjer je bil cilj. Vodja tekmovanja višji praporščak Andrej Draksler, enotovni podčastnik 1. brigade, je izpostavil, da so kot organizatorji poskušali zagotoviti enakovredne pogoje za vse tekmovalce in hkrati poskrbeti za čim varnejšo izvedbo tekmovanja ter tako zmanjšati možnost poškodb.

NA 38 KILOMETROV DOLGI TRASI PREMAGALI
12 DELOVNIH TOČK

Višji praporščak Draksler je pojasnil, da so morali oddelki na tekmovanju svoje znanje in veščine prikazati na 12 delovnih točkah. Prva delovna točka je bila na strelišču Mlake, kjer so izvedli prvo izmed dveh oddelčnih streljanj. Po dveinpolurnem vzponu na nanoško planoto so morali najprej prikazati znanje dela na opazovalnici. Na tretji delovni točki so morali uspešno opraviti voditeljsko nalogo, nato pa z metom ročne bombe uničiti nasprotnikov bunker. Na peti delovni točki so prikazali znanje sanitete pri oskrbi soborca v taktični situaciji, kar je vključevalo tudi prenos ranjenca z nosili. Na naslednji delovni točki so morali prikazati postopke ob jedrski, radiološki, kemični in biološki nevarnosti, nato pa zavarovati mesto za pristanek helikopterja, s katerim so bili prepeljani na vadišče Poček. Po pristanku so vzpostavili patroljno bazo, v kateri so prenočili v bivačkih. Drugi dan tekmovanja je bilo najprej na vrsti drugo oddelčno streljanje. Nato so morali na deseti točki izvesti pretovor materialno-tehničnih sredstev za oskrbo enote. Predzadnja naloga je obsegala odziv na stik z brezpilotnim zrakoplovom nasprotnika. Zadnja delovna točka je bila

izvedba bojnega kondicijskega testa pred prihodom na cilj tekmovanja v postojnsko vojašnico. Na delovnih točkah so morali biti tekmovalci čim hitrejši, ocenjevalci pa so poleg časa vrednotili tudi pravilnost izvedbe predpisanih postopkov. Za nepravilnosti so skupnemu času prišteli kazenske minute, kar je vplivalo na končno razvrstitev ekip.

PRILOŽNOST ZA NOVA PRIJATELJSTVA IN ZNANJE

Sodelujoči oddelki so bili z udeležbo in izvedbo tekmovanja zelo zadovoljni. Poveljnik oddelka 10. izvidniškega bataljona višji vodnik Denis Henigman je pojasnil, da se tekmovanja udeležuje tretjič, prvič pa kot poveljnik oddelka. Cilj ekipe je bil priti do konca brez poškodb in ob tem doseči čim boljši rezultat. Povedal je, da so pred tekmovanjem izvedli enomesečne priprave, ki so poleg kondicijskega urjenja obsegale tudi urjenje individualnih veščin, ki so jih morali prikazati na delovnih točkah. Poveljnik slovenskega oddelka je bil zadovoljen z visoko motiviranostjo pripadnikov svoje ekipe, ki so se za udeležbo na tekmovanju odločili prostovoljno. Ob koncu je poudaril pomen izmenjave izkušenj z oddelki partnerskih vojsk. Podobnega mnenja je bil tudi poveljnik oddelka madžarskih oboroženih sil podporočnik Gergő Nagy. Madžarski oddelek so sestavljali pripadniki obveščevalno-izvidniškega polka iz mesta Debrecen na vzhodu države. Poveljnik Nagy je pojasnil, da je v Sloveniji prvič, nekateri drugi pripadniki oddelka pa so se pri nas že udeležili posameznih urjenj in vaj. Povedal je, da je zelo zadovoljen, ker lahko sodelujejo na mednarodnem tekmovanju in tako vzpostavljajo nova prijateljstva. Kot je razložil, so avgusta opravili enomesečne priprave, ki so obsegale zlasti kondicijske treninge in taktično urjenje. Ob koncu je izrazil zadovoljstvo z motiviranostjo vseh pripadnikov, ki želijo na tekmovanju pridobiti čim več novih izkušenj in prikazati usvojeno znanje. Višji štabni vodnik Jake Budd je poveljeval oddelku zračnih sil Nacionalne garde Kolorada iz Združenih držav Amerike. V Sloveniji je bil drugič, saj se je pred sedmimi leti skupaj z nekaterimi kolegi iz Kolorada že udeležil tekmovanja. Pred prihodom v Slovenijo so opravili intenzivne kondicijske priprave, v taktiki pa se veliko urijo med rednimi dejavnostmi enote na terenu. Kot je dejal, je v oddelku kar nekaj pripadnikov, ki so se v preteklosti že udeleževali podobnih tekmovanj v Združenih državah Amerike in drugod po svetu, zato upajo na dobro uvrstitev. Ob koncu je izpostavil zadovoljstvo z udeležbo ameriške ekipe na tekmovanju v Sloveniji, saj se tako krepí sodelovanje v okviru partnerskega programa med državama. Zmage in naslova najboljšega oddelka Slovenske vojske za leto 2026 se je razveselil oddelek 17. bataljona vojaške policije, ki je prejel prehodni pokal. Drugo mesto je zasedel oddelek 20. lahkega pehotnega bataljona, tretji pa je bil oddelek 10. izvidniškega bataljona. Najboljši mednarodni oddelek je bil oddelek romunskih oboroženih sil.

**Oddelčno streljanje na
strelišču Mlake pri Vipavi**

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	GORSKI DNEVNI METULJ	Z VODO MEŠANO GAŠENO APNO ZA BELJENJE	OLIVER TWIST	MOŽNOST NESREČE ALI ČESA SLABEGA	DOLGO OBDOBJE, VEK	NIKO STRITOF	FIATOV MODEL	NAKLADAČ, GOBEZDALO	POGAN, VELIKAN
NAROČ- NICA NA ABONMA									
ZAČIMBNA RASTLINA S TEMNO ZELENIMI LISTI									
OTTO LOEWI			VOJKO ANZELJC AMERIŠKI IGRALEC (NICOLAS)			TLA ... IN JANG			
PRIŽNICA					POSEL, SLUŽBA FILM F. ČAPA IZ LETA 1962				VULKAN NA SICILIJU
PETI DEL CELOTE							ALBERT EINSTEIN GRADBENI PODPORNI ELEMENT		
112 905	GMOTNA POSLEDICA NESREČE	AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC COSTNER	RIDLEY SCOTT	JAPONSKA VALUTA					
				AMERIŠKI PEVEC REED					
BARVA PURPUR					GNAVJE, ZAGNA- NOST LILY ALLEN				
					ČEŠKI SKLADAT. JANAČEK SIMBOL KANADE			LETEČI PETER NOVOZE- LANDSKI DOMAČIN	
HRVAŠKA PEVKA (TEREZA)						SAMOTA			
						PENJAČA, KLAMFA			
ORNELLA VANONI			KOST POD- LAHTNICA			REČ, PREDMET			ILIRSTVO
			BOKSAR TYSON			SPAČENA PRIKAZEN			KOPNA POVRŠINA
OBLAK PEPELA, PLINA IN SAJ NAD OGNJEM				JAVK, STOK					
				SNEŽINKE, KOSMI			GRENKA PIJAČA HRVAŠKI PEVEC (IVAN)		
PEVKA HORVAT					SVARILO MLADA AMERIŠKA POP PEVKA (BILLIE)				
POMOČ: CAGE, ELISH, PALIKIR, ZAK	KRAJŠE URADNO PISMO	RUMENA KULTURNA RASTLINA FR. REKA, LOIRE					NAŠA MISS LETA 2019 (ŠPELA)	STATUA, SOHA	
								ASPEKT	
TKIVO OB ZOBEB					SESTAVINA ČOKOLADE, KAKAO			RAFAEL NADAL ITALIJAN. PEVEC CUTUGNO	
					CUNJA				
OZZY OSBOURNE			PESNICA HARTMAN			ŠVEDSKO ZIMSKO ŠPORTNO SREDIŠČE	NAJLAŽJA KOVINA (U)		
			LAJANJE, LAJEŽ				KRAJ NAD VIPAVO		
GLAVNO MESTO MIKRO- NEZIJE					ZASTRU- PITEV S KISLIMI SNOVMI OLEG VIDOV				
AZIJSKA DRŽAVA, PERZIJA									
				OBJAVA SPOROČILA, RAZGLA- SITEV					
ČRN PRAH V DIMNIKU				ČEŠKI POLITIK IN PISATELJ (VACLAV)				POPOLNA, GLOBOKA NEZAVEST	

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: **MLADI IN VOJSKA**.
Nagrade prejmejo:

- **Klara Ažbe**, Trata 131, 4224 Gorenja vas,
 - **Nik Gregorič**, OŠ Oskarja Kovačiča Škofije (knjižnica), Spodnje Škofije 40d, 6281 Škofije,
 - **Eva Perko**, Lom pod Storžičem 80, 4290 Trzič.
- Nagrajencem čestitamo.

Tokratna križanka je nastala v okviru projekta Oktober – mesec požarne varnosti, v katerem sodelujejo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Gasilska zveza Slovenije, Združenje slovenskih poklicnih gasilcev ter Slovensko združenje za požarno varstvo.

Pravilno rešitev tokratne križanke nam pošljite **do srede, 21. oktobra 2026**, na naslov **Slovensko združenje za požarno varnost, Dimičeva ulica 13, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **info@szpv.si**. Nagrajence čakajo simbolične nagrade.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

Spodbudna misel

V ISKANJU
ČLOVEŠKOSTI

Vsaj tri stvari so, ki nas osebno zaznamujejo: stvaritev sveta iz nič, ustvarjenost po božji podobi in sposobnost brezpogojne ljubezni. K temu lahko prištejemo še delo.

Delo in napor sta temeljni lastnosti vsake aktivnosti, če naj bo ta rezultat človeškega duha in ustvarjalnosti. Delo je bistven sestavni del človekovega dostojanstva, ki se izraža v mislih, besedah in dejanjih. Bojim se, da nam to delo nekdo ali nekaj jemlje iz rok.

Nisem ujetnik kakšne zarote, vendar se ne morem rešiti slabega občutka, ko razmišljam o razvoju in uporabi umetne inteligence. Brez dvoma na številnih področjih prinaša napredek ter preskoke v količini, kakovosti in času. Analiza rentgenskih slik v zdravstvu je eno takih področij, na katerem umetna inteligenca že omogoča strojno diagnostiko brez neposrednega sodelovanja človeka.

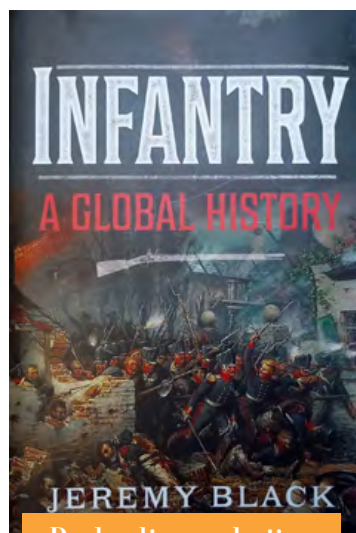
Naj se vrnem k začetkom iskanja človeka in človečnosti. Ob razmišljanju o tem se ponuja primerjava med prelomnim letom 1774, ko se je pri nas začelo organizirano obvezno šolsko izobraževanje, takratnimi odzivi javnosti in današnjimi izzivi šolanja. Zanimalo me je, kako je takrat javnost sprejela obvezno šolanje otrok. Zanimivo je, da je večina temu nasprotovala. Razlog za to je bilo najbrž pomanjkanje delovne sile, predvsem jeseni in spomladi, ko je bilo dela največ. Od dela in števila delovnih rok pa je bila takrat odvisna usoda posamezne družine in skupnosti.

Danes stojimo pred izzivom, ko je praktičnega dela vse manj in bo, kot kaže, možnosti za delo v prihodnosti še manj. Ob tem se pojavlja še en izziv, kako umetno inteligenco sploh umestiti v vzgojno-izobraževalni proces. Vrednost in vrednota dela, ki sta bili sredi 18. stoletja ovira za korenito družbeno novost, danes postajata nekaj, za kar se bomo morali boriti, da ostane naša stvar.

Tako fizično kot intelektualno delo oziroma napor ostajata bistvena za človekov razvoj in obstoj. Minilo je 252 let od začetka organiziranega izobraževanja, danes pa smo znova pred izzivom, kako in koliko umetno inteligenco vključiti v procese dela.

Delo je tudi iskanje najboljših odgovorov na vsa zgornja vprašanja. In vsak bo moral (od)delati svoj dolg. V tej tekmi morda nismo več sami.

Dejan Glavač, VVIK

Prebrali smo knjigo

JEREMYJA
BLACKA

Monografija *Pehota* (angl. *Infantry*) izpod peresa britanskega vojaškega zgodovinarja Jeremyja Blacka je celovit pregled zgodovine in razvoja tega rodu oboroženih sil. Knjiga je urejena kronološko in obsega različne zgodovinske izkušnje, povezane s pehoto, pri tem pa ni geografsko, časovno, vsebinsko ali kako drugače omejena. Avtor že na začetku poudari, da se težave začnejo že pri opredelitvi pehote, in ugotavlja, da so se njene interpretacije spreminjale skladno s političnim, vojaškim in zgodovinskim kontekstom. Poglavja si sledijo v časovnem zaporedju. Prva dva sklopa obravnavata antiko in srednji vek, po letu 1500 pa je prikazan razvoj po posameznih stoletjih. Predstavljeni so tudi naborništvo in novačenje, logistika, orožje in oprema, usposabljanje, vodenje in poveljevanje ter sodelovanje v vojaških operacijah. Avtor monografije meni, da je imela pehota v kopenskih spopadih v preteklosti pomembno vlogo in da oboroženi konflikti v Ukrajini, Gazi, Etiopiji, Sahelu, Kongu, Mjanmaru, na Haitiju in drugod po svetu dokazujejo, da bo konvencionalno vojskovanje izginilo šele s koncem človeške civilizacije. Ugotavlja, da je pehota ves čas svojega obstoja in delovanja vplivala na politično zgodovino, oblikovanje nacionalnih držav in notranjo politiko. V zaključku zapiše, da so bile bitke dobljene predvsem zaradi pehote, ki je v spopadih nosila glavno breme, utrpela največje izgube ter se bojevala v najtežjih razmerah. Kljub temu njeni pripadniki tako v miru kot v vojni vse do danes prejemajo nižje plačilo in nosijo skromnejše uniforme, v njene vrste pa so pogosto razporejeni manj perspektivni rekruti v primerjavi z drugimi rodovi oboroženih sil.

Ana Brodnik, KIZC

V CELJU
DRUGI OBRAMBNI SEJEM

BESEDILO SSK

Z

aradi izjemnega zanimanja in odličnih odzivov s premierne lanskoletnega sejma bosta v Celju od 10. do 12. novembra potekala drugi mednarodni sejem in konferenca obrambne industrije SISEC 2026.

Sodobni varnostni izzivi in korenite spremembe v taktiki ter operatiki vojskovanja zahtevajo nov pristop k zagotavljanju globalne varnosti. Oprema sodobnega vojaka postaja vse bolj tehnološko napredna, kar narekuje bistveno večja vlaganja v raziskave, razvoj in inovacije. Tej stvarnosti poskušata z organizacijo mednarodnega obrambnega sejma slediti tako Ministrstvo za obrambo kot slovenska obrambna industrija, združena v Grozdu obrambne industrije Slovenije. K razvojni dinamiki in krepitvi obrambno-varnostnega ekosistema se uspešno pridružujejo tudi slovenske znanstvene ter raziskovalne ustanove.

Letošnji sejem bo ponudil celovit pregled najpomembnejših tehnoloških rešitev, ki so nastale kot rezultat razvojnih dejavnosti pod okriljem obrambnega ministrstva. Svojo udeležbo na sejmski razstavi je potrdilo že več kot 130 podjetij in organizacij iz 18 držav, kar potrjuje izjemen mednarodni pomen dogodka.

Vzporedno s sejmom bo potekala sejmsko-promocijska prireditve V službi domovine, na kateri bodo obiskovalci in mladi podrobneje spoznali vojaške poklice ter možnost razvoja različnih kariernih poti ter opremo, oborožitev in sredstva, ki jih vojak uporablja pri opravljanju svojih nalog.

Namen strokovne konference je predstaviti glavne in aktualne vsebine za nadaljnji razvoj obrambno-varnostnega sistema ter sistema zaščite in reševanja. Na posameznih panelih bodo obravnavane nove paradigme in smernice razvoja obrambnih tehnologij. Osrednji panel bo posvečen prilagajanju obrambne industrije na podlagi izkušenj z bojišč v Ukrajini in prenosu teh spoznanj v hitrejše prilagajanje obrambnih zmogljivosti Nata in Evropske unije. Na drugem panelu bodo predstavljene praktične izkušnje z uporabo sistemov brezpilotnih zrakoplovov, tehnološki koncept vojak prihodnosti z naprednim zaznavanjem, senzoriko in digitalnimi dvojniki ter energetska odpornost kot pomembna obrambna zmogljivost. Ob tem bo potekala tudi slovesnost ob podpisu memorandumov. Konferenčni del se bo končal s panelom o uporabi vesoljskih tehnologij z dvojno rabo in o povezovanju v okviru Evropske vesoljske agencije za krepitev nacionalne in evropske odpornosti. Več informacij o sejmskem dogajanju najdete na spletnem naslovu www.sidec.si.

sidec

REVILJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese,
Tina Širola Pečovnik
TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA
Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo
OBLIKOVANJE
IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:
Majda Rogelj

TISK: Mabo Grafika
NAKLADA: 8600 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Tadej Krese

Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradno stališče Ministrstva za obrambo.
Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.
Naslednja številka izide 9. novembra 2026.

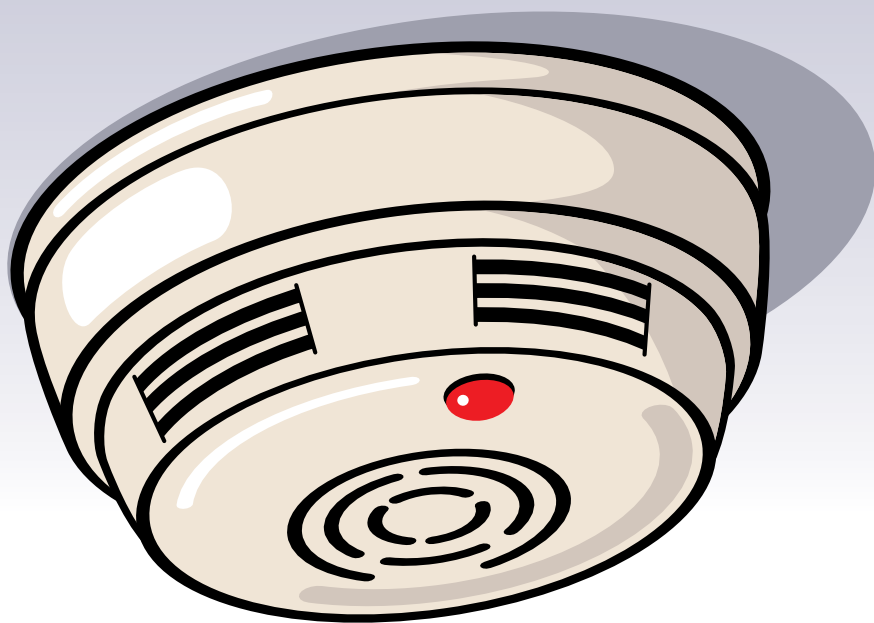
SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

Požarni javljalnik tiho spi, ob nevarnosti pa glasno **opozori**.

Ali ga že imaš?

Požarni javljalniki
vas bodo obvestili **o požaru**
in omogočili, da boste
pogasili začetni požar
ali se pravočasno evakuirali.

Klic v sili: 112

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

UPRAVA
REPUBLIKE
SLOVENIJE

• ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Ob klicu na številko 112 povejte:

- **kdo** kliče,
- **kaj** se je zgodilo,
- **kje** se je zgodilo,
- **kdaj** se je zgodilo,
- **koliko** je ponesrečencev,
- **kakšne** so poškodbe,
- **kakšne** so okoliščine na kraju nesreče,
- **kakšna** pomoč je potrebna.

Na številko 112 lahko pokličete ali pošljete kratko sporočilo (SMS),

če potrebujete pomoč gasilcev, nujno medicinsko pomoč, druge reševalne službe ali policijo. Na številko 112 lahko brezplačno kličete s stacionarnega ali mobilnega telefona (tudi če je račun prazen) v vseh državah Evropske unije.

Več informacij:
www.gov.si/ob-pozaru